

آذربایجان

دوشنبه ۲۲ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۱ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجامعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

آیا کدام فکر است که

بشر را رو به ضلالت میبرد؟

بقیه از شماره قبل

این نظریه مبنی و منبع استعداد و اصول دیکتاتوری را تشکیل میدهد بنا براین مللی که طرفدار آن عقیده هستند هرگز با اصول دموکراسی راه نداده، دموکراسی را باعث خرابی ملت و دولت، و تفوق اشخاص پست و ضعیف الاراده مینمایند.

دسته دوم چنین عقیده دارند که طبیعت غیر قابل تغییر نبوده بلکه هر آن در تغییر و حرکت است. آنان میگویند کلیه عواملی که ما در طبیعت می بینیم و کلیه حوادثیکه بوجود آمده و می آید همه در نتیجه پیدایش و تاثیر پاره علل خارجی است. هیچ حادثه و امری بدون علت ایجاد نمیشود. (ولی غالباً علل و عواملی را که آن حادثه را بوجود می آورند ندیده تنها احداث آن امر را حس میکنیم و آنرا در نتیجه تصادف و قوه مافوق الطبیعه تصور مینماییم.) بنا براین بشر نیز قابل تغییر بوده، همچنانکه در نتیجه تاثیر پاره عوامل خودی و جنگجو شده است ممکن است در اثر ایجاد عوامل دیگر اخلاق و طبیعت او عوض شده، صلح - طلب و نوع پرست بار آید.

آنان عقیده مندند مادامیکه افراد بشر، ملل و نژادها طبیعتاً امتیازی از همدیگر ندارند باید از هر حیث برابر محسوب شده و همدیگر را بنظر برادری نگریند و دوست بدارند و در مساعدت و یاری هم بکوشند. آنان میگویند برای رفاه و راحتی بشر باید صلح و آرامش در تمام دنیا برقرار شود و آنان اصول دموکراسی را بهترین وسیله ترقی و آسایش بشر میدانند.

بنظر ما پیروان دسته اول که در خصوص نظریه خود و تعریف سعادت بشر زیاده از دسته دوم قلمفرسائی نموده اند در عقیده خود راه غلط پیموده و دچار اشتباه شده اند. چه نویسندگان دسته اول همیشه در یکجامعه و یک ملت سعادت فردی را در نظر گرفته و سعادت اجتماعی توجه نموده اند، و در حقیقت ممکن

است شخص در نتیجه خودیینی خوشبخت شود ولی باید دانست که این خوشبختی نه تنها باعث خوشبختی اجتماعی نمیشود بلکه بسا اتفاق میافتد که باعث بدبختی اجتماعی نیز باشد. مسلم است که این سعادت در ظاهر خوشبختی بوده ولی در باطن بدبختی است.

ما چنین عقیده داریم هر فرد وقتی حقیقتاً خوشبخت است که در يك جامعه خوشبخت زندگی کند و در صورتیکه ملت یا جامعه ای بسعادت اجتماعی خود نایل گردید بطور حتم افراد آن نیز مسعود خواهند بود.

بنا بر این است که ما میگوییم: فکر خودیینی و منازعه برای بقاء همیشه بشر را مسموم نموده و مادامیکه آن فکر در افراد بشر و يك ملت باقی است آنانرا بوادی ضلالت و بدبختی کشانیده و هرگز روی راحتی و آسودگی نخواهند دید. لذا بر کلیه افراد بشر لازم است که در امحاء این فکر کوشیده برای صلح و خدمت بپرادران خود بکوشد و در نظر داشته باشد که همه افراد بشر مثل او حق حیات داشته، زندگی راحت و مسعودی را دوست می دارد و از هر حیث با او برابر است. چنانکه گفته شاعر بزرگوار سعدی شاهد این مدعا است:

بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش زیک گوهرند
چو عضوی بدرد آورد روزگار
دیگر عضو هارا نماند قرار

در خاتمه باز متذکر میشویم افراد يك جامعه و ملتی وقتی اصلاح شده و خوشبخت میگردند که هر فرد فرد آنان منافع خصوصی خود را فدای منافع عمومی خلق نموده و همه برای جامعه و ملت کارکنند نه برای شخص. و افرادی را که افکار خودپرستی داشته و جامعه را وسیله ای برای اغراض و منافع شخصی خود قرار داده اند از جامعه بیرون نمایند

اصول آزادی و مشروطیت

حسین فرزاد
(عباس زاده)

۳-

آزادی افکار: آزادی عقیده و حریت فکر اولین اصل آزادی و مهمترین رکن حکومت ملی است - این اصل از بدو تاریخ مورد احترام عقلا و فلاسفه بوده است، برای اینکه با فشار و جبر و عنف ممکن نیست عقیده ای را از مغز کسی بیرون کرد - مرحوم ثقة الاسلام شهید که از بزرگان انقلاب مشروطیت آذربایجان بود در یکی از نطقهایش میگفت: «تو بمن میتوانی زور کنی، و چشمهای مرا بادستمال بیندی تانگاه نکم و تبینم - و باز میتوانی گوشه ای را بنه کنی تا نشنوم و هم قدرت آنرا داری زبان مرا بیندی که حرف حق نزنم - ولی این اقتدار و زور تو بر قلب من راه ندارد - هرگز نمیتوانی بگوئی که (فهمم!) اتفاقاً میفهمم و فجایع اعمال تو را تشخیص میدهم و مظالم و بیاداری تو را میدانم. اگر امروز نمی توانم دم بزوم و حرف حق بگویم فردا خواهم گفت این عقیده و فکر و فهم من است تو بر قلب و ایمان من راه نداری» آری ملتی که نیروی ایمان و عقیده خود را تقویت دهد هرگز مرتکب خبط و خطا نمیشود، ترس و وحشت بآن راه ندارد، نفاق و دشمنی و کینه و خصومت در میان آن قوم پیدا نمیشود - اگر توده بمبادی آزادی ایمان آورد و به ارکان تمدن و ترقی عقیده پیدا کند همیشه پیش

رونوشت تلگراف واصله

از اهالی زرقان

آقای مدیر روزنامه آذربایجان
بارسال رونوشت تلگراف واصله
از طرف اهالی زرقان در موضوع اخذ سه هزار ریال بوسیله عبداله ییک امینیه که در شماره ۱۴ آن روزنامه درج گردیده بود متبنی است قدغن فرمائید مفاد تلگراف مزبور را که حاکی از تکذیب اهالی و اشتباه موضوع قضیه

مدیر: ع. شبستری	اداره در حکم و اصلاح و
سردبیر: ا. شمس	درج مقالات و اراده آزاد
عنوان تلگرافی	و مختار است
نامه آذربایجان	وجه آبونمان:
جای اداره: خیابان تربیت کوچه	سالیانه ۸۰ ریال
پناهی روبروی دبیرستان پرورش	ششماهه ۵۰ ریال
قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰	
قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال	

میرود. جریان روزگار و حوادث دنیا نمیتواند ادنی خللی به ایمان آن وارد سازد. اینکه می بیند دسته یا جمعیتی، دولت یا حکومتی زودتر دستخوش پراکندگی و زوال و انقراض میشود یگانه غلبش آنست که افراد آن جمعیت بمرام و مقاصد خود ایمان ندارند و متصدیان آن حکومت با اصول و مبادی دولت خود معتقد نمیشود، در اثر پیش آمدی اجتماع میکنند و در پی حادثه متفرق میشوند (آنچه را باد آورد بادش برد).

مسلمانان در اوایل ظهور اسلام چون بمبادی دیانت ایمان و عقیده داشتند با وجود کمی عده و نبودن اسلحه کامل جنگ از هیچ حادثه ترس نداشتند و همیشه پیش میرفتند و ممالک دیگر را فتح مینمودند و عقاید خودشان را در میان ملل دیگر تبلیغ و ترویج میکردند ولی ایرانیان زمان ساسانی با اینکه صدها هزار سرباز و فیل جنگی و اسلحه و مهمات داشتند بواسطه فقدان نیروی ایمان و عقیده در مقابل هجوم مختصری مغلوب شدند و از بین رفتند.

پس مردم را باید با اصول و مبادی آزادی و مرام و آرمان حزبی معتقدش کرد و نباید در سر راه اظهار عقیده و فکر آنها مانعی تولید نمود. عقیده مقدس و آزاد است ولی عقیده که متکی با اصول اخلاقی و تمدن بشری باشد.

بقیه دارد

میشاد در اولین شماره منتشر نمایند: * * * * *
از مرند بتبریز: شماره ۶ روز ۳-۱۰-۲۰ اداره محترم امینیه در شماره چهارده روزنامه آذربایجان شرحی دایر باخذ نمودن سه هزار ریال بوسیله عبداله ییک امینیه از قریه زرقان موضوع فوق را کاملاً تکذیب و استدعا داریم نویسنده را تعقیب و بجزای دروغگوئی خود برسد.
از طرف اهالی زرقان؛ ذکر اله عبداله محمد - علی - زین العابدین - قربان علی - مشهدی علی - عبدالحمین.

بوتون مدنی ملت لرین اجتماعی حیاتی قانون اوزه رینده دور . هارادا قانون واضح لری عالم آزاد اولسالار، اورادا ملتین مدنی و سیاسی رشدی ترقی وانکشاف ایده جکدور عکسینه هانسی ملت که استبدادی و دکتاتورلوق آلتندا یاشاسا اورادانه فقط حقوق علمالری حقیقه تی یازا بیلمز لر بلکه قانوندا اولان حقیقتی ده استفاده چیلر همیشه اوز شخصی منفعت لرینه تعبیر و تفسیر ایدرلر . خلاصه قانونی او وقت مقدس بیلماق اولار که ملتین احتیاجاتی و حیاتی اوزه رینده قویولموش اولسون وگر نه اوندان تنفر ایتماق لازم گلیر . اجمالا ایندی که قانونلار کهنه زمانین قانونی اولدوقوندان ، عقل و منطق موجبین جه اونلارون دگیشیلمه سی ویاتجدید نظر اولونماسی واجبدر مثلا جزاء قانونی موجبین جه اگر بیر نفر ۳ گون حبسه محکوم اولورسا ۱۵ ریال ویروب آزاد اولار بیلر . طبیعیدر ۱۵ ریالی اولان پولی ویروب حبسه گیتمز اما یوقسول طبیعتین حکمیه محکوم اولوب و گرک حبسه گیده (بورادا دیماق اولار که قانون، جزائی یوقسوللارا وروب و وارلیدان طرفدارلیق ایتموشدور) وهاییله دی عدلیه نین وثبت اسنادین اجراسی که همیشه یوقسولی وبوشلونی فشار وحبس ایدرلر (بوردا منیم فکریم بودگیل که بوشلوبورجونی اوده مهسین بلکه ایسترم بونی توضیح ویرم که اجرا قانوندا ولو بیر مادهده اولا بوشلویا طرفدار دگیل!)

زحمتلو قانونلار دان بیرسیده انحصار وراثت قانونی دور که ورثه لیگی ثابت ایلی ینه قدر دنیا ده مین جوره تحوللر اولوب و اوقدر یوبانیر که بعضی وقت ورثه یه اوزگه بیر حصر وراثت لازم اولور . گولمه لی سی مالیات بر درآمد قانونی دور که اماره وقرائن اوزرینده

قورولموش دور . مثلا بیر باشماقچی یا بیر خیاط دورت یا بش شاگرد له ایشله یور . آقای ممیز حساب ایدور بونلارون هره سنون نیچه نفر عائله سی وار واگر آدم باشی (۵ ریال) خرج ایدسلر گونده ۱۰۰ ریاله بالغ اولور و بیرده دکان کرایه سی و اوزگه خرجلر وار که هاموسونی بری برینون اوستونه گلنده گونده فلان قدر و آیده فلان و ایلده بهمان و گرک نچه مین ریال مالیات ویرسون صورنا کمسیون دا نیچه مین ، نیچه یوزه تقلیل تاپور پس معلوم اولدی که بو ضربات ایلماخ و قراین و اماره نین صحیح پایه سی یوخوموش دا وزوره فقرا صنفونین علیهنه تمام اولور !

و اما نظام وظیفه قانونی اونون (۲) ایلیک نتیجه سنین گوزوموزله گوردوخ - ملتی بیکار وازدواجدان ساخلاماقدان سوای بیر آیری بهره سی یوخدور !

انحصار لار قانونونا راجع بیر کلمه دانشمورام . فارسی شاعر دیر : آن چیز عیان است چه حاجت به بیان است

یوزده اوج قانون کنیدلنی ایقادات سالماخدان باشقا هیچ بیر منفعتی یوخدور ! عجبای ایران پارلمانیندا اگله شنلر هاموسی دولتی وکند - صاحبی اولدیقی ایچون مالیات ارضی - نی لغوایتمشله . مزه سی بوردا دور که اونیدا کنیدلن اوزلری آلورلار .

الحاصل ایراندا وضع اولونان قانون لارون چوخوسی عدالت اوزنده اولمیوب و بر مخصوص صنفدن (وارلی لاردان) طرفدارلیق ایله مشدور .

*****

اوناکوره دور که گرک چورمش وکهنه قانونلاری دگیشاق و عدالت و مساواته او یقون قانون لار وضع ایداق و البته اوسته کی دلایل ایلن محترم اوخویان لار تصدیق بو یوروللر که دنیانون بو گون کی حالینه

سلام خالصانه عرض ایدندن صورنا مبارک خاطریزی مستضر ایدیرم : آیا بیزدن بدبخت ملت دنیا دا واردی ؟ آیا بیزده بیر گون گلجک که اوز دپلیمزی یازیب اوخویاخ ؟ آیا اولور بوکی مثلا تهران اهلی آذربایجان دلی دانشیب قونوشسونلار ؟ آقای مدیر نه ایچون تهران خلقی ترکی دانشمیرلار ؟ هر دلیل که اونلار اقامه ایدنه جکلر بیزده او دلیله گوره فارسی دانشماریخ . مگر بیزیم دپلیمزی بریندن کسلر و اونون یرینه بیر تهرانی دپلینی یابوشدیرالار ! آیا بو گون ایراندا بیلر سوزکی نیچه ملیون آذربایجان دلججا دانشیرلار . تبریزدن همدانا قدر اطراف کندلرده آذربایجان کیمی دانشیرلار و قزوین حوالیسیدا ترکی دانشارلار بوندان علاوه زنجان و خمسه ده ۸۰۰ کند و سکز یوز کند ده اطرافنده وار والهی و بالهی بیر - کلمه ده فارسی جا بیلن یوخدور . آیا بیلسیز هاردا ترکی دانشان وار ؟ یقین بیلیرم کی سیزون اطلاعوز یوخدور . ایکی یوزمین خانواده یعنی ۲۰۰۰۰۰ خانوار و فامیل قاشقائی بیزیم دیلده دانشرلار . اما افسوس صاحبسیز دیلر بونلار اسر پرست لازمدر بوندان آرتیق جسارت و باش آغریسی ویرمورم . ع . امین تبریزی

عطیه شاهانه خصوصنده

وارد اولان شکایتلر بیله نشان وریر که عطیه مثلا قفیری چوخ اولان محله لرده که عبارتندور قره آقاج ، کوچه باغ ، خطیب و شاه آباد دان اونلارا چوخ آز سهمیه یازوب لار ورجی محله سنده شکایت اولنور که غیر مستحق لره که اون شاهیه پول اجاریه ویرورلر ویریلوبدر .

گچمیش قانون لار یاراماز . اگر وقت و توفیق تاپسام کهنه وضع اولونموش قانون لارین معاینی بربر یازاجام تا حقیقت معلوم اولسون . ح ۵

محترم مدیر اگرچه باش آغرسی دی سیزدن بیر مسئله سوروشاجا جواب یازا بیله سوز یازون روزنامه نین برستونوندا درج اوخویانلار جواب ورسونلر : تبریزده قند و آب نبات بندلیق اولور بو شهرنون ایکی اون اوج مین جمعیتی واردی بیر آدم گرک بیر آیدا مین ایکی گرام قند آسونلار و هر گون شر قند ایکی مین کیلوگرام اصناف قند ویرور .

ایندی تاپون گوراخ بو حسابا نچه آیدان صورنا آذر آیینن ق هامویه یتشه جاقدور ؟ میرزا قه

وارد اولان مکتوب

محترم آذربایجان روزن اداره سینه بو نچه کلمه نی یازماقار ایدیروخ :

گچن منحوس دوره یعنی پهل زمانوندا آذربایجان شهرنده درواز پست نقلیه آزانندن قوتاردیلر دیم گلوب شوفر لردن رشوه آلاردیلر قزیل اردو آذربایجان و اردا اولاندا صورنا بو سویقونچی لبق عادتی ترا اولمشدی تازه لیکدا گنه اردیل درواز سینده پست قویوبلار بیر نفریداله خار آدیندا گلوب گیدن شوفر لره چوخ اذیت ایدر و دیور : (دوش گوروم!) ولایت بهالیق در کبریت بری بوشلوی پاپروس ۱ قران علاوه دورت آیدور صفده ایله موشم بیر تومان و بش قرانه راضی اولمور . محمد حسن شرفدن ایکی تومان ایستیوب ویرمه دیکنه گوره تصدیق ایلمیوب و ذیوبدور گیت محکمه یه یازدوم ! بیچاره شوفر ایلون دو قوز آینی بیکار قلوب اگر اچینا ایکی آی ایشلسه گرک ۵۰ تومان مابقی منفعتی ده دروازله دورانلره ویروب ایوبینه الی بوش و یوزی قان دونسون اردیبله کیدوب گلن شوفلر امضاء بیطرف

تیاتر ساحه سنده

عزیز وطنداشلاریمز البته بولورلر که تیاتر ساحه سی اجتماعده نه قدر بیوک و نه قدر محترم بیر وظیفه یه مالک در . دوغرینداندا تیاتر جامعهده آئینه یرینده در که خلقتین و ملتین و بتون اجتماعده اولان ایشلرین عیبلرین و نقصان لرین ارندا گوستریر . و تماشایه قویولان پیشس لرده تیاتر ایشچی لری چالیشیرلار او عیبلری گولملی یا آغلامالی سوزلر و یا حرکت لريله اوزگه لره بیلدیرسون و اونلا- رون فکرینده بیوک و هیجانلی تاثیرلر بوراخسون و بو ترتیبله بتون خلقتی عبرت آلماقا و عیبلرین رفع ایتمکه مجبور ایتسون .

بودر که بتون معارف سون و متمدن اولکه لرده تیاتر ساحه سی چوخ محترم و مقدس اولوب اوندا اشتراک ایدنلر بیوک محبت و احترامیله قارشولانیرلار . اونلار خلق آراسنده او قدر مقدس درلر که «جامعه دکتورلی» آدلانماق افتخاری اونلارا ویریلیر . آذربایجان جمعیتی نجه که اوز روزنامه سینده دفعه لره دیوبدر اوزینی بتون قوه لريله جامعه نین اصلاحینه و چرکین اخلاقلارایله مبارزه ایتمکه حاضر ایدو بدر . جمعیتین آکتورال شعبه سی بونظره گوره ایمانلی و پاک آداملردن تشکیل تاپوبدر .

جمعیتین آکتورال هیئتیی برنجی دفعه اولاراق (اوستا شاگرد) آقای روحی نین اثری و (ابتدائی کلاس) آقای هالین اثرینی تماشایه قویدی . بو تماشایا لرده بیزیم قوجامان آرتیستیمیز آقای اسعدی و باشقا ایمانلی آرتیست لریمیز و هوسکارلریمیز اشتراک ایتمشدر عزیز وطنداشلاریمز یاخشی بولورلر که اون یدی یا ایگرمی ایل بوندان قباقدان تیاتر ساحه سی آذربایجاندا بیوک بر بحرانه و فلاکتی دچار اولدی . البته اونون بیوک علتی تیاترین آنا دیلنده ممنوع اولماسی

ایدی . بودر که گچن حکومتین فشارینین آلتندا تیاتر ساحه سینده ایشلین ذوق صاحباری ایشلمکدن ال چکمکه مجبور قالدیلار . و بو- مدتده آذربایجان خلقتی خائن آدام لرین ظلمنین نتیجه سنده بر قدم اولسادا تیاتر ساحه سینده ایره لی گیده ییلمدی . معلوم در که بو ترتیبله تیاتر ساحه سینده هیچ بیر وسایل الده اولمادیقنه گوره بیزیم گچن تماشامز نقصان سیز اولمایا جاق ایدی .

جمعیت برنجی پیه سیننی تماشایه قویدو قدان صورنا تجربه لره گتیروب و گیت به گیت سعی ایدیر که نقصان لرین تکمیل ایتسون و حیاته عائد اولان گوزل پیسر لر تهیه ایدوب ماهر و وجدان لی آرتیستلرین اشتراکیله تماشایه قویسون .

بو عزیز وطنداشلاریمزه مژده ویریک که جمعیتین آکتورال هیئتیی ایکنجی تماشاسنده بیوک یازیچی حق ویردیفون اثری (بخت سیز جوان) و ملی شاعریمز بی ریانیین تازه و گوزل اثری (روزنامه اداره سی) نی تماشایه قویا جاق دور .

(بخت سیز جوان) پیسی گوزل بردرام در که کهنه حیاتیین عیبلرین ، عدالت سیزلیگینی و کهنه یاشایشده اولان بیوک فاجعه لرینی گوستریر . بوییش چوخ گوزل و جهله جهالت نتیجه سنده اخلاقین چرکین لنمسی و فکر و علم جهتیندن خلقتین دالی قالماسینی بیلدیریر .

(روز نامه اداره سی) پیسی چوخ گولملی بر کمدی در . بو پیس گچن دوره ده روزنامه اداره سینین نه ترتیبله اداره اولماسینی و روزنامه ناشرینین نه قدر فشارلره و زحمتلره دچار اولماسینی بر گولملی و مؤثر و جهله گوستریر .

بو تماشالر جمعه گونی دی آیین ۲۶ سنده ساعت ۴ ده و شنبه گونی آیین ۲۷ سنده ساعت ۶ ده وریله جاقدر .

چکیر !

گیجه گوندوز چالیشیب باغچادا من تر تو کوره اوله که گل یتیشیر لذتینی خار چکیر . خسته نین حالنه دوزدر نه قدر یانسا طیب بللی شیدر ینه ده آغرینی بیمار چکیر . درد الندن بوگونول ایله یه رک آه و فغان بر ایچیم سو دیبه ، یاندم دیبه هی جار چکیر . اولدوم آخر نیجه بر گوزلری آهویه اسیر دردی من ، محنتی من ، ذوقی ینه یار چکیر . دایانیب گوزگو قباغنده هورور نلرینی هجری من ، لذتی آنجاق در و دیوار چکیر . گزیره م یاری ، دوتوب الده دمیردن بیر عصا طعنه سین من چکیره م ، سانماکه اغیار چکیر . ای سلیمان سن نوزون یاخشی بیلیرسن که گونول اونون هجرینده یانوب گونده مین آزار چکیر .

مژده اولسون

بیوک ملی شاعر صابرین اثری هوپ هوپ نامه

اعلا ویاخشی کاغذده وسیلته لی جلدلی و گوزل کاریکاتورلریله آذر- بایجان جمعیتین نشریات شعبه سی طرفیندن چاپ اولماقدا در - قباچقا آلانلار ۳۰ ریال و نشردن صورنا آلانلارا ۴۵ ریاله ساتیلیر .

قباچقا ساتیلان لارین قبض لری آشاقا ده کی یرلرده ساتیلیر :

- ۱ - هلال کتابخانه سی توپخانه خیابانیندا
- ۲ - صبا مغازه سی شیشه گر خانه بازارنده
- ۳ - شرکت چاپ کتاب « « «
- ۴ - لطفعلی خرازی یاساژ یانندا
- ۵ - جوراب بافی شمس میرزا مهدی کاروانسرا سیندا

آگهی

بو قطعه عمارت مسکونی سابق اداره امنیه متصل بهم واقعه در بخش ۵ کوی اهراب برای موسسات دولتی یا خانواده متفقا یا بطور جداگانه باجاره داده میشود طالبین به آدرس ذیل مراجعه نمایند .

بخش ۳ ششگلان مغازه های دکتر علی توفیق - سید صمد کاظمی

تلفن شماره ۱۳۱

تکفروشی در تهران

خیابان ناصر خسرو بمغازه آقا حسن ابراهیم زاده رجوع فرمایند . تکفروشی زیاده از ۵۰ دینار در همه جا مسئول میباشد .

آگهی

دکتر حسن اورنگی - متخصص امراض داخلی و اطفال .

کوچه تلگرافخانه

اصرافيون فرقه سنين مرامنامه
يازماسی

وطنداشلاریم فرقه نین کمیونی اولدیقنه گوره هله لیگده گیدون
بو توغریلیگده بیکارلاره ایش تاپوب فقرايه کمک اتمک فرقه مزده
فکر چکه جیوخ •

لیتوغرافی (اطلاعات)

IR-42

آذربایجان

پنجشنبه ۲۵ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۲ سال ۱۳۲۰

وزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجمعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

اصول آزادی و مشروطیت

که حامی و نگهبان مردم است و برای حفظ آزادی جامعه از طرف ملت اجبر و مزدور شده است چه کار میکند؟ چه طرحهایی برای آتیه کشور میریزد اگر افراد جامعه ای باین اصول آشنا نباشد روزگارشان روز بروز بدتر و سخت تر و سیاه تر خواهد بود همیشه در شب یلدای غفلت بسر برده نه آفتاب استقلال و آزادی و نه صبح سعادت و خوشنودی خواهند دید. ملت اگر رئیس وزامدار خود را می پرستد و او را از جان و دل دوست میدارد و خود را برای فداکاری در راه بقای او حاضر میکند برای این است که او را علاقمند آزادی و رفاه مردم می بیند والا اگر آزادی نباشد وطن بدرد نمیخورد. زمامدار و رئیس چه معنی دارد؟

سعدیا حب وطن گرچه حدیثی است شریف نتوان مرد بسختی که من اینجا زادم! . بقیه دارد

۴- عقیده که مبتنی بر اصل رفاه و آسایش عمومی گردد. عقیده که حوادث روزگار اساس آن را لزان و سست نگرداند و باصلاح مبادی آن استوار و محکم باشد. ملت باید عقیده نماید که زهد و تقوی و پرهیزکاری خوبست بغل و حسد و خیانت و ارتشاه و اختلاس بد است - همینکه این افکار در مغز توده رسوخ پیدا کرد و نسبت به آنها ایمان و عقیده رسانید؛ دیگر خطائی و خیانتی از آن سر نمیزند.

و قتیکه آزادی عقیده در کشوری اجرا گردد مفاسد اخلاقی گفته میشود - عیبها زیر پرده نمی ماند - افکار صحیح و سقیم با هم مقایسه شده نتیجه خوبی از آن گرفته میشود. ملت باید بداند که سران قوم پابند چه هستند؟ دل - ماشین کشور را کی ها بدست گرفته اند و بطرف کدام پرتگاه سوق میدهند. هییتی

ستمیدگان بیچاره هر کجا هستید بیدار شده اتحاد کنید

برادران عزیز: بخوبی میدانید که اوضاع اجتماعی اقتصادی ما تا چه حد اسف انگیز و غیر عادلانه بوده و ملت بدبخت و غیرممیز چگونه در آتش بدبختی و مذلت میسوزد. فساد و عنوان تعادل در جامعه بقدری زیاد است که عده ای همیشه در غم و اندوه و گرسنگی بسر برده در حقیقت حیات آنان مرک تدریجی است و بر عکس عده دیگر که گرنه بوده و لباس گوسفند دربر دارند با کمال بی رحمی و شقاوت سعی دارند بناوین مختلفه خون آنان را مکیده جاه و جلالی برای خود فراهم کنند و بزنگانی ناپاک خود بدین ترتیب ادامه دهند!

مسلم است در چنین جامعه ای آنانکه بهره مند گردیده و از نتیجه زحمات و کار دیگران استفاده میکنند؛ هرگز نمیخواهند طبقه دیگر که حقوق آنان پایمال میشود بحقوق خود واقف شده و برای مطالبه آن قیام نمایند آنان بهر وسیله باشد سعی خواهند کرد که جلو این تمایلات را گرفته و افکار آزادی را خفه نمایند. و اگر چنانکه در اثر حوادث و تحولات تاریخی تمایلات آزادی خواهی قوت گرفته طبقه ستم دیده بحقوق خود آشنا شده و در صدد مطالبه آن برآیند غاصبین حقوق ملت؛ اختلافات مذهبی و یا زبان را ضربه قوی برای مجادله با آنان قرار داده و بدینوسیله نفاق و دوگانگی را دامن میزنند و افراد ملت بیچاره را بجان هم دیگرانداخته و بدین طریق بمنظور و مقصد خود میرسند. آنان بخوبی درک کرده اند که اتحاد طبقه ستم دیده فوق العاده برای آنان خطرناک بوده و هیچ قدرت و قوه یارای برابری با آن طبقه نخواهد داشت و بطور حتم این اتحاد باضمحلال و زوال آن غاصبین و خائنین تمام خواهد شد.

تاریخ بخوبی ثابت میکند که آنان گاهی از اختلافات مذهبی و گاهی از اختلافات زبان و پاره کیفیات استفاده کرده

برای ایجاد نفاق و دشمنی بین افراد ملت کوشیده اند. حال که در اثر تحولات سیاسی اخیر بوی آزادی بشام ستمیدگان کشور رسیده و جسته جسته از خواب غفلت بیدار شده و برای مطالبه حقوق حقه خود و رفع ظلم میخواهند قیام نمایند باز آن عناصر ناپاک و خائنین دوره سابق که هنوز روی کار بوده و بخیانتهکاریهای خود ادامه میدهند این جنبش را بر علیه خود تشخیص داده و این دفعه اختلاف زبان را آلتی برای تولید نفاق و جدائی قرار داده اند و از پاره شهرها و ولایات کشور (مازندران، گیلان، تهران و...) فارس و زبانان را بر علیه آذربایجانی زبانان و یا آذربایجانی زبان را بر علیه فارسی زبانان تحریک میکنند و حال نیز بدین ترتیب میخواهند از آب گل آلود ماهی بگیرند. آنان غافلند از اینکه مرام و مسلک اجتماعی قویتر از عوامل مذهبی و یا زبان بوده آن اختلافات را از بین میبرد و اختلافات زبان یا مذهب وحدت مرام و مسلک اجتماعی را هرگز خلل دار نیستند. واضعتر بگوئیم اخیرا پاره از مامورین دولتی و متصدیان کارخانجات در مازندران اختلاف زبان را بهانه قرار داده، مازندرانها را بر علیه آذربایجانیانیکه ساکن مازندرانند تحریک میکنند و باعث ایجاد جنک و جدال بین آنان میشوند آنان به بهانه اینکه ممکن است در اثر این جنک و جدال خسارات جانی و مالی به آذربایجانیان ساکن مازندران وارد شود آنان را مجبور به کناره گیری از کار و مراجعت به آذربایجان مینمایند!

زبان مادری

آذربایجانیهای جوانمرد وظیفه خود را انجام داده اند منتظر پاداش نیستند ولی لاقل نباید باتوهین بزبان مادری ایشان این گروه فداکار رادل سرد و مکدر سازند در پایان این مقاله اشخاصی را که خواه در نتیجه اغراض شخصی، خواه در اثر جهل و نادانی و تقلید صرف از دیگران زبان ترکی آذربایجان عزیز ما را زبان خارجی مینامند، مخاطب قرار داده میگویم، زبانی را که بشهادت صفحات تاریخ لاقل از نهد سال باینطرف اجداد ما آذر-بایجانیها بدان سخن گفته و مادران ما بوسیله همان زبان نغمه تسلی و آرامش بگوش فرزندان دلبنده خویش سروده اند و از قرنهای باینطرف باوجود گذشت روزگار، باوجود هلاکت و لطمات وارده بر آن، مثل رودیچه گرانبهایی نگهداری شده، بچه انصافی میتوان زبان خارجی نامید.

که تا حال این اختلافات و این تحریکات باعث بدبختی و درماندگی شماها شده است دیگر گول محرکین را که دشمنان ملت و آزادی هستند نخورید بدانید که مقصود این اشخاص اینست که از اتحاد و یگانگی شماها جلوگیری کنند چه آنان دریافته اند که فقط با تولید نفاق میتوانند از مطالبه حقوق طبقات ستم دیده مناصت کنند و تنها بدین وسیله میتوانند اغراض شخصی خود را انجام دهند.

برادران ما باید بدانند که باید اصلاح جامعه و رفع ظلم را مرام و مسلک خود قرار داده هر فرد از افراد ملت بهر زبانی حرف زده و یا در هر نقطه از کشور سکونت کند باید آنرا شعار خود قرار دهد. ما با صدای بلند به آنان میگوئیم که دیگر کول این مفرضین و دشمنان اصلاحات جامعه را نخورید و همیشه در اصلاح جامعه و امور اجتماعی دست اتحاد ببه دیگر داده همراهی هم فکر باشید این را بطور حتم بدانید که تنها با اتحاد و یگانگی میتوانند کاخ ظلم و استبداد را از این کشور برانداخته به حقوق حقه خود برسید. آزادی با اتحاد است و مرام با آزادی.

اینست که ما برادران خود را اعم از گیلانی، مازندرانی، خراسانی شیرازی، تهران و بطور کلی کلیه طبقات ستم دیده کشور را مخاطب قرار داده میگوئیم که از خواب غفلت بیدار شوید دریابید

اینجه صنعت عالمی

کیمی بودفده ده اوزینی اهالیه سو- دیر میشدی. دیمک اولارکه تماشانی جانلان دیران آقای اسعدی نین ژه ست لری (حرکتلری) اولموشدر .

ایمدی ایسه ایکنجی دفعه جامه به خدمت ایتمک ایچون آذربایجان جمعیتی هیتی آکتورال طرفندن مرحوم عبدالرحیم یک حقویردی نین شاه اثری اولان بخت. سیز جوان حاضر لانوب جمعه و شنبه گونلری شیر و خورشید بناسندا. موقع تماشایه قویولا جاقدر. بو اثرده علم ایله جهالت ، سعادت ایله بدبخت لیق یوز- یوزه دوروب ووروشور .

اثرین بعضی تقطه لری وار که غالباً انساندا بیوک هیجان و کهنه حیاته نفیرت خسی اویادیر . بیر نفر جوانن نیچه ایل زحمت چکوب درس او قودوقدان سورا میرزا قوشون علی وحاجی صد آقائین تدبیرلری نتیجه سنده نیجه بد- بخت اولدوقنی نشان ویرور .

(روزنامه اداره سی) نامنده تهیه اولونوش کمدی اثر عینله پهلوی دورینده مشاهده ایدیلمشدر . بویه سده مدیر رولینی صحنه مزین گلی و بلبللی قوجامان آرتیست مز آقای اسعدی ایفاء ایده جکدر. جمعیت آذربایجانین جامه به ایتدیگی بو خدمت لری مناسبت تشکر لر- یجزی اظهار ایدیریک .

۰۴ بی ریا

یتوشه جک ، ویا اینکه بزیم دشمن- لری می محاکمه یه چکه جک و بیزه یتوشن ضرر لری جبران ایده جک . آیا گوراخ وطنیمزده بیر نفر تایلار که مظلومین دادینه یتوشه و او جمله دن بزیم ده بوسوزاریمز اونا ایلیه ، بو بزیم دردی مزه یتشسون .

مردن : میر یوسف زنوزی

اطر افده روزنامه ساتیلن پیر لر

رضائیه - لطفعلی کتابخانه سی

" - فرقانی "

" - حسن رسول اوغلی

مراغه - پیمسان "

زنجان - فردوسی خیاباندا توانا

چاپخانه سی

دنیا نین هریرینده قابل واستعداد لی اینجه صنعت خادملری اولدیقی کیمی آذربایجاندا یوق دگلدر -

۱۳۱۰ منجی شمسی ایلینه قدر تبریزین شیر و خورشید بنا سنده و آراهیان صحنه سنده چوق پیه سلر آنا دیلینده اوینا نیلد یقندان همیشه بونالر آغزینا قبر جماعت ایله دولو اولاردی .

لاکن سون زمان لار استبدادین آغیر ضربه لری آلتندا اینلده ین فلاکت زده آذربایجانلیلارا اوز آنا دیل لرینده ویریلن تماشا لری قدغن ایتدیلر . بونولا دیمک اولار که هوسکارلرین احوال روحیه سی دگیشیلدی . شهر یور

حادثه سیندن سورا بزیم محیطین افقنده پارلایان آزادلیق گونی اینجه صنعت عالمه بیوک مساعدت گوستره رک هوسکار و آرتیست لری می اوز شیرین

آنا دیل لرینده تماشا ویرمه که امکان وردیردی . نیجه که ۲۰۱۶-۱۰-۲۰ ده آذربایجان جمعیتی هیئت آکتورالی طرفندن آقای روحین استاوشاگرد

اثری و آقای هلالین ابتدائی کلاس پیه سی اوز آنا دیل مزده اوینا یلوب بتون خلقین حسن رغبتی قازانمیشدر استاد رولین ایفاء ایدن بیوک آرتیست مز آقای اسعدی همیشه کی

۴نجی میر آغانام که همدانده وفات ایتدی یوخاریده ذکر اولنان اشخاص لردن بیری و بر نیجه سی مازندران ده اولدی ، ایندی که دییور لر خلق آزاد اولوب ، پس او یله ایسه بلمروخ بو اولنلرین تقصیری نه ایدی .

بو گوستریان اشخاصلرین گورک

تقصیری نه ایدی که ایندی اوشاقلاری

آج سوسوز آواره قالبولار . ویا بزیم

گناهیمیز نه ایدی ؟ اون بیدی ایل

همدانده تحت نظرده قالاندن صورنا

ایندی گل می شوخ اوزیریمزه هامو وار-

یوخمز المزدن گیدوب قالم شوخ آواره

وسرگردان بلمه یور یخ هانسی عدلیه هانسی وزیر و یا شاه بزیم دردی مزه

ر س مسوب

قویونوت قوردا تاپشیر یلماسی

وقورد اوز خیانتون گوستره میسی

بیر نچه گون بوندان قباخ اوچ نفر یاسبان

میر باقر آدلو میر موسی مرثیه خوانون

اوغلو ایلن ال بر اولوب میر باقر بیر

نفر کندلیه ۵۰ تومانه بر قبضه تفنگ ساتور

کندلی تفنگی ایستور که پولین ویرسون

میر باقر دیور بورادا اول گیدوم تفنگی

گتوروم ، گدیر یاسبانلار زون یاننه و

دیور بیروز تفنگیزون گلنگده نون

ویرون آپاروم فلان یرده اونی کندلیه

ویروم تا ایناسون که دوز دیوروم و

سیزده کمین ده اولون گوردوز که گلن-

گده نی اونا ویردوم و پول آلدیم او

وقت سیز گلون گلنگده نی آلون و

کندلی نیده دیوب قچسون پولی

دورت نفرون آراسندا قسمت ایلیاخ

بوایش مراغه ده کرشایی محله سنده

بیر خرابه یرده عملی اولور ، بیچاره

کندلی ۹۵ تومانی الدن ویروب قچیر ،

اوحین ده برنقر الله بنده سی کندلون

حالنه یانوب اونه طرفدار اولوب

شهربانی اداره سنه خبر ویرور کندلی

نی تاپوب و پاسبانلاری چاغیروب پولی

اولاردان آلوب صاحبنه ویرورلر ایندی

بز شهرن فرماندارندان و شهربانی

رئیسندن سوال ایلروخ آیا بو اوچ

نفر یاسبان و میر باقرون قبیح عمله

مرتکب اولماسی اثباته یتشوب بولارون

حقنده نه مجازاته قائل اولوبلار

آذربایجان روزنامه سنون وسیله سی ایلن

بزه خبر ویرسونلر و اگر مجازات

اولو نمیوب علتون دیسونلر .

او وقتین مامورلاری عبارت

اولسین یاور نصرت اله نیساری و

عبداله خازنی بزنده پول ایسته دیلر

آنجا بزرده ایتدیگ سببی ایسه اوز-

یمزده گناه بیلمه یوردیخ .

آذربایجان روزنامه سی آذربایجان خلقنین معلمی دور . بو روزنامه آذربایجانین آزادلیق سون فداکارلری طرفندن نشر اولونور .

آذربایجان روزنامه سی آزمدت ایچنده آذربایجان خلقی ایچون بیوک فداکارلق گوستروب روزنامه نین چوخ قسمتی نی آنا دیلینه مخصوص ایلیوبدر و بو یولدات آنا دیلینده روزنامه اوخویانلارین سایب گون- گوندن آرتماقدا در .

نچه ایلر روزنامه دن خبر سیز اولان آذربایجان خلقی اوز آنادیلینده اولان روزنامه نی اوخویوب جامه نین اوضاعندن آگاه اولدوقونا سوینیر و اونی النده گوتوروب سواد اولمیان آزادلق سوون خلقله ده اوخوب روزنامه نین مضمونیندن خبر دار ایله . ماقالارینی هر یرده گوزوموزون گوریزوق . بو سوزون اثباتی ایچون اورومیه شهرین شهر و کند خلقنین احوالین او قوجو لاریمزا بیان ایدیرک . اورومیه خلقین چوخ سواد سیز اولدقیته گوره فارسی روزنامه - لردن استفاده سی اولمیوب آنجا بیر معدود اشخاص استفاده ایدرلر .

اما آذربایجان روزنامه سیندن بو یرلرون اهالی سیده آنا دیلی اولماق مناسبتی ایله تمام معنا سیله استفاده ایدرلر و هاموسی بیر دیلیندن دیورلر بیزیم آنا دیلی میز دیریلدن آذربایجان روزنامه سی بیزیم ملی معلمیمز ومدنی رهبریمزد . ح . حکیم اوغلی

محترم آذربایجان روزنامه

سی مدیرینه

خواهش ایدیریک بزیم بوسوز لری می اوز روزنامه زده درج ایده سیز .

۱۳۱۰ نجی ایله بیر نیچه نفر

زنوز اهالیندن دو توب مرند گتور دیلر

متمم ایلدیله که سیز بولشویک مراغه

ایشلیور سیز ، نچه کی سیز روزنامه -

نزده گوتشیمش دینز که حاجی میر

اسماعیل پول ویروب پاکلاندی .

انتقام!

حقیقت لایق جهاندا حدین گچنده
مظلومین قانینی ظالم ایچنده
وجدانسیز بایقوشلار حاکم اولاندا
آنالار باش آچوب زلفین یولاندا
امید سیز آرزو سیز انسان یاشاماز
عدالت سیز دولت سلطان یاشاماز
آجلیق بولوتوندان اولوم یاغاندا
جهالت خلق ایچین غم لر دوغاندا
گوگلره چیخاندا ائللین ناله سی
یووار یئر یوزینی حق شلاله سی

داشقیق سیلر کیمی داشار انتقام
غضب داغلارینی آشار انتقام
دنیا یسه دهشتلی ماتم دولاندا
قیزار حد تیندن شاشار انتقام
بشر سیز یورد اولارویران یاشاماز
یور کده کوه سالار یاشاران انتقام
محیطی خسته لیک طاعون بوغاندا
جوشقون دنیز کیمی جوشار انتقام
سارالوب سولاندا چولون لاله سی
سرعتله یاردیما قوشار انتقام

۰۴ بی ریا

آگهی

دکتر حسن اورنگی - متخصص امراض داخلی و نسوان
کوچه تلگرافخانه

آگهی مناقصه

شماره ۱۹۶ ۲۰/۱۰/۲۳
ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان ۳ و ۴ مقدار ۲۰ ورق حلبی سفید
۱۲ گروانکه بطور مناقصه خریداری مینمایند طالبین میتوانند پیشنهاد -
های خود را در پاکت سر بسته که روی آن نوشته شده باشد (راجع به
فروش حلبی) تا ساعت ۹ صبح روز اول بهمن ماه ۱۳۱۰ بدفتر ناحیه
تسلیم نمایند.

پیشنهاد های رسیده در ساعت ۱۰ صبح همان روز باز و خوانده
خواهد شد حضور شرکت کنندگان در مجلس رسیدگی آزاد و ناحیه در
رد و قبول هر یک از پیشنهاد ها مختار است پس از موعد معینه هیچگونه
پیشنهاد پذیرفته نخواهد شد و به پیشنهاد های مبهم و فاقد تمیز ترتیب
اثر داده نمیشود.

رئیس ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان سوم و چهارم

تکفروشی روزنامه آذربایجان در تهران

خیابان ناصر خسرو بمغازه آقا حسن ابراهیم زاده رجوع فرمایند.
تکفروشی زیاده از ۵۰ دینار در همه جا مسئول میباشد.

محترم آذربایجان روزنامه
سفین مدیرینه
آخر وقت لرده که چای شیرینی
سی دوزلیب ساتماقدان اوتری شهرده
قاریشقیلیق تولید اولموشدی، بیله که
هامویه معلوم در که هر بازارده که
شیرینی پیشرف دکانی و ارایدی او
بازارین اهالیسی مجبور اولوردی
اوز دکانلارینی باغلاسونلار. بودور

که جماعتین ازدحامین و نویبه
دورماسنین قباقی آلتماقدان اوتری
چای شیرینی سی ساتیلماق موقوف اولوب
عوضنده شکر و قند حاضر لانبودور
که اهالی آسوده لگیله اوز قند و
شکرلرین آسونلار و بو ایش خلقتین
قند باره سنده راحت اولماسینه باعث
اولوب تشکر ایتملی بر ایشدر.
نچه نفرین امضاسی

بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
ایمدیه تک حقیقتی قانما مشوخ ده قانماروخ

اولسا اگر چه مین بیله شهرده روز نامه لر
یازسا سوزون حقیقتین صبح و مساده خامه لر
بیرتیلا جاخ یقین گنه فسق وفجوره جامه لر
ممکنی یوخدی نره جه شرم ایلیوب اوتانماروخ
بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
شهری دو توبدی سر بسر تریاکی خانه میخانا
آغزینا جان قیمیلدیری باخسان اگر چه هر یانا
سن نه مپورسن آی بالام بیر بیله کیفلی انسانا
ایلمه صرف عمری بونلاری بیز آتانماروخ
بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
دوبل اولوب حقوقم رشوه گرگدی آلمیخ
ایمدی داخی از لکی تک ملتی برکه سالمیخ

دوشدی یولا بوکاروان قافله دن ده قالمیخ
چونکه اگر قایدسا ایش بیز قباقا دورانماروخ
بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
رشویه عادت ایتمشوخ چونکه از لند ایندیه
ذره جه ایلمز اثر هر نه مقاله لر دیبه

مین مین او پارلمانیده آلدی وکیل لریز نیه
اونلار آاندا کلینی جزینی بیز آانماروخ ؟
بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
دوره انتخابده تاری بیلمور نه ظلم اولار
بیز بیلیروخ نه شکلین بیر یره رای لر دولار
رای سالاندا جبریله گل کیمی رنگ لر سولار
بیر بیله انتخابت مقصده بیز چاتانماروخ
بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
جبریله هر وکیل اولو مجلس شوره انتخاب
بیله چخار نتیجه دن مملکتی قیلار خراب

یازدیم آقای بی غرض نظمنه جزئی بیر جواب
بیله که خوابه گیتمشوخ حشره کیمی او یانماروخ
ایمدیه تک حقیقتی قانما مشوخ ده قانماروخ
۴ . راستگو

مژده اولسون

بیوک ملی شاعر صابرین اثری هوپ هوپ نامه
اعلا ویاخشی کاغذده و سلیقه لی جلدلی و گوزل کاریکاتور لریله آذر -
بایجان جمعیتین نشریات شعبه سی طرفیندن چاپ اولماقدا در - قباچقا
آنالار ۳۰ ریال ونشردن صورنا آنالار ۴۵ ریاله ساتیلیر .
قباچقا ساتیلان لارین قبض لری آشا قاده کی یرلرده ساتیلیر :
۱ - هلال کتابخانه سی
تویخانه خیابانیندا
۲ - صبا مغازه سی
شیشه گرخانه بازارنده
۳ - شرکت چاپ کتاب
" " "
۴ - لطفعلی خرازی
پاساژ یاناندا
۵ - جوراب بافی شمس
میرزا مهدی کاروانسرا سیندا

سَن سَن جهاندا شاه بوگون
سَن ايله سَن اعطاء بوگون
پیدا و ناپیدا بوگون
فضل و کمالی اسکناس

آذربایجان

سه شنبه ۳۰ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۳ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجماعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - یداکردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

مدیر: ع. شبستری	اداره درجک و اصلاح و درج مقالات وارده آزاد و مختار است
سرمدیر: ا. شمس	وجه آبونمان: ۸۰ ریال
عنوان تلگرافی: نامه آذربایجان	ششماهه ۵۰ ریال
جای اداره: خیابان تربیت کوچه پناهی روبروی دبیرستان پرورش	قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰

قیمت تک شماره درهه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

آذربایجانیان نوع پرست و ملت دوست هستند

هموطنان عزیز: میدانید که این ادعای ما مبالغه آمیز و اغراق گوئی نیست بلکه صفحات تاریخ این سرزمین ثابت میکند که آذربایجان همیشه مهد تمدن بوده و ملت نجیب و ملت دوستی را در آغوش خود تربیت کرده است. این ملت همیشه در آزادی و خدمت بنوع جان - فشانها کرده و رشادتها و فداکارها بخرج داده است و همواره از ستدیدگان دست گیری نموده است قلب پاک و بی آرایش آنان یگانه شخص آذربایجانی بوده و ملت دوستی و نوع پرستی آنان معروفست. تاریخ دوره های گذشته با نشان میدهد که اولین دفعه مؤسسات خیریه و عام المنفعه در این سرزمین تاسیس شده و آذربایجانیان مخصوصا در امور خیریه و دستگیری از درماندگان بر سایر اهالی کشور پیشقدم شده است. دارالتربیه یکی از مؤسسات بزرگی است که اولین دفعه با مساعدت یکمده از وطن پرستان و خیر خواهان آذربایجان تاسیس شده و اقلا یکی از مؤسسات خیریه بزرگ آذربایجان میباشد.

وقتی این مؤسسه در آذربایجان تاسیس گردید که در هیچکدام از نقاط کشور چنین مؤسسه ای وجود نداشته و حتی در اغلب نقاط هنوز هم اقدام به آن نشده است. اگر کسی شهرهای بزرگ کشور را سیاحت نموده و شهرهای آذربایجان را نیز ببیند و اصول روحی و اوضاع اجتماعی آنها را مطالعه نموده و مقایسه نماید بخوبی درک خواهد نمود که فقراء و مساکین تا چند سال پیش در آذربایجان نسبت به سایر شهرهای کشور خیلی کم است. مسلم است که اینهم در نتیجه نوع پرستی و ملت دوستی

آذربایجان است و لا غیر. با این مقدمه میخواهیم بگوئیم که حال هم برادران آذربایجانی ما باید از اسلاف و نیاکان خویش سرمشق گرفته، سعی نمایند که باز دز مساعدت به هموطنان خود بر سایرین پیشقدم شده جوانمردی و ملت دوستی خود را حال نیز بسایر اهالی کشور ثابت نمایند. از قراریکه یکی از روزنامه های تهران نوشته است: مردمان اصفهان امساله هفتصد و هفتاد و پنج هزار ریال برای مساعدت درماندگان اصفهان تا حال جمع نموده اند. ما برادران آذر-بایجانی خود را مخاطب قرار داده و میگوئیم: بر هر فرد آذربایجانی لازم است که بحران اقتصادی و بیکاری فعلی جامعه را در نظر گرفته و بقدر امکان سعی کنند فقراء و درماندگان را که در اثر سختی زمستان و گزانی فوق العاده آذوقه بیش از بیش از پا در افتاده اند مساعدت نمایند. از قراریکه اخیرا اطلاع حاصل کرده ایم عده ای از معتبرین و تجار به این امر اقدام نموده و تا حال سیصد یا چهار صد هزار ریال جمع نموده اند. البته ما از آقایانیکه در جمع این مبلغ سعی و کوشش کرده اند قدردانی مینمائیم ولی از طرف دیگر ما از آذربایجانیان بیش از این انتظار داشته امیدواریم که بیش از این در مساعدت فقراء کوشش کرده و این دفعه نیز نوع پرستی و ملت دوستی آذربایجانیان را بیش از سایرین نشان داده و ثابت نمایند که آذربایجانی همیشه در امور خیریه پیشقدم بوده و بیش از سایرین در این راه سعی و کوشش مینمایند.

خودشان هرچه دلخواه آنها است می نویسند برای جماعت نمی نویسند فقط روزانه پنج و شش نفر آنها برای بستن زبان مردم مینویسند باقی ساعات رابه خودشان کار میکنند که آدمهای شخصی ایشان از بیرون شناسنامه میآورند می نویسند محض اطلاع بان اداره محترم گزارش داده شده که در این قسمت توجه فرمایند حقوق فقراء و عاجزان در میان ضایع نگردد.

شکایت وارده

اداره محترم روزنامه آذربایجان امیرانداری رئیس کلانتری بخش ۱ و بادامیان نگهبان او با پاره اشخاص دست یك شده اند با خشکتابی مامور آمار در بیرون بامردم سازش میکنند اشخاصیکه برای ایشان استفاده دارد مقدم اوراق شناسنامه میآورند در میان

احتکار یا تجارت!

بازرگانی شغلی است شریف و لازم چه بازرگانان نیازمندیهای گوناگون جامعه را اعم از محصولات داخلی و خارجی برطرف نموده و امتعه مختلف را در دسترس عامه میگذارند. پیش از اینکه وسایط ارتباط باندازه کنونی ترقی کند و طرق و شوارع سهل العبور و مساعد باحرکات ماشین های عظیم الجثه گردد سوداگران کارهای نیازمندی مردم را از نقاط دور دست با وسایل ارتباطی از قبیل الاغ و شتر وارد کرده و در بازارهای شهری بپمعرض فروش میگذارند امروزه در نتیجه بوجود آمدن ماشین های بخار هرگونه کالا پس از صدور از مراکز تولید در اسرع اوقات بیزارهای دنیا وارد میگردد بدین طریق کاربازرگانان بی اندازه سهل گشته و میتوانند اولاد در نتیجه سرعت وسایل نقل و انتقال تازه ترین و مطبوعترین امتعه را به مشتریان خود برسانند و ثابا با صرف هزینه اندکی کالاهای نیازمندی را به قیمت نازلی در دسترس مردم بگذارند حالا تجارت یعنی یکی از مهمترین امور جامعه بطریق اجتماعی و ملی انجام شود بهتر است و یا ترتیب انفرادی و انحصاری کاری نداریم و این خود یکی از مباحث دلچسب اقتصادی است اما مضرات ترتیب ثانوی هم اکنون در کلیه شئون زندگی نمودار است. نود درصد تجار و اصناف با نهایت تر-دستی و چاپکی با مهابرت مخصوص و پیشینه بازرگانی خود کلیه مواد و اشیاء مورد احتیاج و ضروری جامعه را ربوده و در انبارهای خود چپانیده اند.

بدین طریق با احتکار نیازمندیهای حیاتی افراد شریانهای توده را با شمشیر بیرحمی و تیغ قساوت پاره مینمایند و این عمل نتگین خود را تجارت نام نهاده و میگویند آزادی است! بازرگانی آزاد است! خوب بخاطر دارم که یکی از روز نامه های تبریز در یکی از شماره های اخیر خود مینوشت کافله از (۹) به (۳۶) تومان ترقی کرده است و بدین

وسيله یکی از تیره بختیهای مادی جامعه را که بدست یکمده غارتگر بیوجدان و جاهل بوجود آمده نشات میداد. تجارت برای رفاهیت و آسایش افراد است نه ازبهرچپاول مردم. سود ترتیب معینی دارد صدی پنج تا بیست، نه اینکه صدی چهار صد و هشتصد و ده صد. این یغماگران بی انصاف قماش متری سه ریال را بیازده ریال و زنك سیاه جعبه دوست تومان به هزار و پنجاه تومان ترقی داده و پنج تومانی را به پانزده تومان میفروشد و قند و چای و کبریت و الخ... بدین طریق آشکارا دزد بودن خود را بجماعه اعلام میدارند آری یادم هست که در یونان باستان رب النوع تجارت را بنامی میخواندند که مطابق با کلمه (وولور) یعنی دزد است اما دزدانی باین آشکاری و قساوت قلب که مردم را باین شدت غارت مینمایند درجائی دیده نشده است. آقایان تجار و اصنافیکه امور اقتصادی و وسایل حیاتی ملت را بازیچه امیال پول پرستی خود ساخته اید بترسید آیا ظهور زینب پاشا و بستن بازارها از یاد تان رفته است؟ آیا فراموش کرده اید که زنان چگونه محترک و گرانفروشان را سنگباران میکردند؟ بعلاوه مگر بدفعات و کرات از طرف شهرداری ماده ۱۰ از قوانین جزایی (...) محترکینیکه کالارا از دسترس دولت و مصرف کنندگان خارج نماید بحبس تادیبی از دو ماه یا یکسال و به تادیه غرامت از هزار تاده هزار ریال محکوم بعلاوه مال مورد احتکار ضبط میشود (...) برای شما اعلام نگشته است!

امروزها شعبه سوم باز پرسى دادگاه تبریز که رسیدگی بامور احتکار را عهده دار شده است امیدواریم با مطالعه عمیقانه دقت وجدیت بخرج داده و توجه شان را به محترکین اساسی معطوف نمایند، شاید بتوانند از این مرض مسری که جامعه را گرفتار نموده است خلاصی دهند.

قوانینه تجدید نظر ایتمک لازم در

موضوعه باشلامادان قباخ بو سوزی یازمالیام که قوانینه تحقیر و تعیب ایتمک هیچ بر منطوقله دوز دگیل ولی نواقصی اصلاح ایتمک هر- بیر وطنداشین وجدانی بورجودور. قوانینن اصلاح مسئله سی او قدر آغیر بیر مبحث دور که لازم دور اونون اطرافیندا چوخ کتابلاریازلسون لاکن روزنامه نین یومیه اولمادیقتدان و اوزی کچیک و ستون لاری ضیق اولدقندان هر یازیچی مجبور دور اختصارلا یازسین:

باری گلاق سوز باشینا: تجدید اولونمالی قانون لاردان بریسیده (اوقاف) قانونیدر. نیه؟ اوندان اوتری که بو قانون اجرا اولاندان بری ایراندا بیر نفرده مالینی و ملکینی وقف اتمه مشدور اما ۲۰-۳۰ ایل بوندان قاباقا باخیلورسا، گوره جگیک ایرانون هر صفحه سینده سلف اولادون خیرات و مبرات یادگارلاری ایمدی ده دورور و اولنار بیله بیاردور لر که مملکتده

شعبه لرین بریندن گلن شکایت

آذربایجان جمعیتینن مرهمین اولنجی ماده سی بیکار لار ایچون ایش تاپماقدر. ایندی انصاف ایستوروم آیا روا دور که ملتین بر طبقه سی مختلف منبعلردن اوز لری ایچون عاید دوزلدوب آیرسی لایق و پارتی سیز طبقه بیکار قالب بو سویوق قشدا نچه نفر اهل و عیال لاریلن سویوق برده و قارانلوق اوطاقتا و زیر زمین ده گجه نی گونوزه يتورسو- نلر. آیا انصاف دور بر نفرین نچه پارچه کندی و شهرین ایچنده چوخلی دکانی اولا اولا گنه اوز پوللارینی زوریه و پارتی سایه سینده رشوه و پروب و اداره لره داخل اولوب و بو ترتیبله بر عده سوادلو و لایق و محتاج آدا ملارین پرین اشغال

موقوفه لری دیانت و انسانیت یول لاریندا اوز لری دیدیق لاری کبی خرج ایده- جگر. اما افسوس موقوفه عایداتی اوزگه برلرده صرف اولونور. اودی که هیچ بر آدم حاضر اولماز داها وقف ایتمک مگر بو قانون عوض اولا معارف اجراشینا بناخیلورسا اوندادا بیر نیچه معایب گوزه دهیه جاق اونون عمده سی ایراندادا هریرده معارفون متحدالشکل اولونماسی دی که بو اوزی یاخشی نتیجه و پرمرز مثلا تهراندا وریلن درس لر عینا سرابدا و دزفولدا و ایرانون اوزگه قصبه لرینده وریلور در صورتیکه مدرسه و تحصیل گر کدور احتیاجات محلی اوزه رینه قویولسون. دریا کنار لارندادر بایه منسوب و کندیلره زراعت و فلاحته منسوب بیر پاره معلومات لازمدر. اگر بیله اولماسا معارفون منفعتی بیکارلاری چوخاتماق دان سوی اوزگه زاد اولمیه جک. بقیه سی وار

ایتسونلر. آیا بو انصاف سیز و خلقین یازقلیقنا طفیلی عنصر لر خجالت و شرم ایدر لر؟ بو انسان لوقدان اوزاقدور که خلقین یوخسول لوق حالندا بانک لاردا پول و انبار لاردا غله یغوب سویوق و آجندان تلف اولان فقرانین قانلارینا باعث اولورلار؟ بیر چوخ عده ده بولاردان تبریزین اداره لرینده اوتوروبلار حتی بولارین چوخلی اوز ثروتلرین رشوه آلماق- ایله ملتین و دولتین پولون اوغورلا- ماقیلا آرتیروبلار و نیچه نفر بو بی حیا طبقه دن دیوان جزاء ده اتهامی اول- اولا ایندیده پول و پارتی زوریه اداره لرده مشغول دولار و بیز بو اشخا صه اعلام ایدروک: انصاف ایدوب ایش سیز و محتاج اولان ادا ملرین دا حالینی نظره آسونلار و بو قسمته ده جمعیت جدی بر اقدام ایده جگر

آذربایجان ادبیاتی

ادبیات هر خلقین معنوی انکشا- فنین آینه سی در علوی سمالار، اوجا داغلار، بلبللی باغچه لر، آذربایجان تورپاغندا یاشایان بو یوک خلقین بدیعی یازادیجیلریندا اولدیقی درین تاثیر بورا قمشدر استعداد ذاتی محیط مساعدتیه ال اله و پروب مضمونلی و درین فکرنلی آذربایجان ادبیاتی وجوده گتیرمشدور.

آذربایجانین عصر لر بویو دوام ایدن بویوک وزنگین بیر ادبیاتی، مین ایل میلادان اول باشلایان پارلاق بیر تاریخی واردر.

عصر لر بویو دوام ایدن آذر- بایجان تاریخی و ادبیات تاریخی بالنز معاصر دورده بوتون جدیتله و اطرافلی صورتده تدقیق ایدیلمگه باشلانمشدر. آذربایجان ادبیاتی هیچ بیر زمان دار، محدود ملی چرچوه داخلنده انکشاف ایتمیش، بلکه هر زمان باشقا مدنی ملتله ادبی علاقه لر، گیرشمیش، دنیا ادبیاتنین ثروت لریندن استفاده ایده رکک یوکسلمیش، دنیا مدنیتین اساسندا بویومشدر.

آذربایجان قدیم زمانلاردا میدیا (ماد) آدلانردی. میدیا بوگونگی آذربایجان دان داها گنیش بیر تورپاغی توتوردی.

هله میلادان سکیز یوز ایل قاباق آذربایجان نلیلار بویوک عظمتلی بیر دولت یاراتمشلاردی که بونادا ماد (میدیا) دولتی دیردیله.

بو دولت قدیم آسوریا مدنیتین وارثی اولاراق آلتنجی عصرن اول لرینه قدر دزام ایتمشدی.

بو دولتین پایتختی اکباتان (همدان) ایدی. لکن ماد آدی اوزون زمانلار بو قدیم اولکه نین آدی اولاراق تاریخده قالمش و زمانمزه قدر یاشامشدر.

آذربایجان روزنامه سنون

محترم مدیری

نچه گون بوندان اول تجدید ایران روزنامه سنون ۳۳۳۰ شماره سنده یازدیقنا گوره وزیر لر هیئتی طرفیندن تصویب اولوبدر که فرانسه انگلیسی وارمنی دیلنجه تیاترورمک آزاد اولسون و آذربایجان دیلی خصوصنده هیچ بر نظریه ویرمیونلر بز ییلماق ایستوریک که بو تصویبدن مقصود نه در؟ آیا اگر بودر که هرملت اوز آنا دیلنده دانشسون، نه ایچون آذربایجان دیلینی که بوتون مملکتده یوزده آمیش خلق بو دیلده دانشور هیچ سایوب اقل بر کلمه ده اولسا بو باره ده دانشمیونلار. گرک دیمک که وزیر لر هیئتین بزم آن دیلیمزه توجه ایتمک لگی آذربایجان ملتینه و دیلنه و خلقنه توهین ایتمک ساییلیر. البته اگر بو فکر اولورسه دموکراسی و آزادلیق اصولینه کاملا مخالفت ایتمک و خلقین آزادلیقین الیندن آلماق در. اگر چه آذربایجان لیلار ایندی اوز آزادلیقنه مالک اولوب اوز آنا دیلنده روزنامه چیخار- دوب و آذربایجانین بویوک تاریخ و ادبیاتی دیریمکده در. اما آذربایجانلار هیچوقت وزیر لر هیئتیندن بو انتظاری یوخ ایدی بو بویوک و نجیب ملتین دیلنی یاددان چیخاردسونلار! آذربایجان جمعیتی و روزنامه سیندن تقاضا اولنور که آذربایجانین مدرسه لرینده آنا دیلنده اوخونماق دادا جدی بر اقدام ایتسونلر.

قدیم آذربایجان طایفه لری جنوبی و شمالی آذربایجاندا یاشامشدر. آراس نهرین هر ایکی طرفنده یاشایان طایفه لر قوهوم و قارداش اولما قلا بیر ملت تشکیل ایدیردیله. بقیه سی وار

تکفروشی روزنامه آذربایجان در تهران

خیابان ناصر خسرو بمغازه آقا حسن ابراهیم زاده رجوع فرمایند. تکفروشی زیاده از ۵۰ دینار در همه جا مسئول میباشد.

اینجه صنعت عالمی

انسان نقدر بزه نوب و شیق
 کینه نندن سوراگنه ده اوز نقصاسنی
 تکمیل ایتمک ایچون چوقوقت آینه یه
 (گورگیه) محتاج اولور. صحنه عالمده
 بتون بشرین عیب و ایرادینی گوسترن
 یز آینه در. بووقته قدر آذربایجاندا
 بو آینه نین اوزونه قارا پرده دوتوب
 نقصانلاریمزی اصلاح ایتمکدن بیزی
 منع ایتمشدیلر. حتی « او اولماسون
 - بو اولسون » و « آرشین مال آلان »
 کیمی حیاتی اوپرالاری اوز آنا دیلمزده
 اویناماقا اجازه ویرمه یردیله. تقریبا
 ۸ آی بوندان قابق شیر و خورشید
 بناسندا ویریلن « مشهدی عباد »
 تماشاسی ایله ۲۴، ۲۰، ۱۰، ۲۰ ده ویریلن
 « مشهدی عباد » تماشا سیندا یتردن
 گوگه قدر فرق اولدوقی معلوم در.
 اوزمان روحیه سی اسارت تضییقی
 آلتندا ازیلن آرتیستلردن مشهدی
 عباد رولین ایفاء ایدن شفیع زاده و
 جمال رولینی اوینایان عرب اوغلی
 رستم بگین تمثالین یارادان احمد

مردن گلن مکتوب

روزنامه آذربایجانین صون شماره
 سنده ملا نمایه دایر درج اولونان
 خیر مردن شهرنده غریبه بر محشر
 بر یا ایلیوبدی - بر برینه بیتمک
 همان سوروشولار او ملانما کیمدور
 تا اینکه بزده گیداخ اونا پول ویر -
 ماقیله اوزیمزی پاک ایلیاخ خلاصه
 بو مسئله خلقون آراسینده نقل مجلس
 اولوب ، ریاکار عالم نمارین ده ده -
 سینی اودا چکوبدی . الله تعالی یر
 اوزینی بو جور شیا دملرین نحس
 اولان وجودیندن پاک ایلسون (آمین)
 یاخشی عالم ریده بونوع شیا دانه ایشلر -
 ایله بدنسام ایلولر . محض اینکه بو
 ملانما آدمین بر اندازه یه تک هویتی
 معلوم اولسون بارز علامت لریندن

تشکر و سپاسگزاری

از آقایان محترمی که در مجلس ترحیم والده ام اظهار مرحمت و
 همدردی فرموده بودند اظهار تشکر نموده و چنانچه در شرفیابی و عرض
 سپاسگذاری تاخیری رخ دهد معذرت خواسته امید عفو دارم
 حسین قصاب داور نوبری

باغ جنتدهده ایکاش اولیدون خشخاش ۱۱

دولانوم باشوه ای باشی بلالی خشخاش
 من اولندن صوراً قبریمده بتیدون ایکاش
 سن کیمی یوخدی یقین روضه رضواندا گیاه
 باغ جنتدهده ایکاش اولیدون خشخاش
 سنده کی شیریه قربان اول شیرین جانم
 تلخدور دشمنه ، احبابه اولور بالدان باش
 اونداه که قوه ویرور روحیمه عالمده صفا
 او منه طاقت جاندور من اونیه یولدش
 اونا قربانندی منم جمله اساس الیتم
 نه بلور نشئه بی قبال ندور هر اوباش
 اونا معتاد اولالی هر اشمی بوشلاموشام
 گجه گوندوز ایدرم اوندان اتر سعی وتلاش
 جسمی ، قدرتمی ، جانمی ایتدوم اونا بذل
 قدرتم یوخدی بوگون اتماقا تحصیل معاش
 بر دری بر سمک اولدوم اونا پابند اولالی
 آخوری صفحه رخساریمه گوزدن هی یاش
 ثروتم گیتدی ، ایوبم گیتدی ، جلالم گیتدی
 ایوده بیرماشه قالدوردی ماشهده گیتدی داداش
 ایوده کی خرده اوشاقلار هامی بربر اکلوب
 گوردیلر ایوده نه آش وار نه کوماش نه بوزباش
 خانم تنگه گلوب بسکه چکوبدر ذلت
 قهرایدوب گیتدی او بیچارهده اولدی قراواش
 یخمین یاغینی ایندی گورن حیرتده قالور
 دیر انسان دیوسن ائی ایوی ویران کلباش
 هر کسه حالیمی اظهار ایدورم شهرده من
 ایلو یور قلبمی ناخون شماتله خراش
 یخشم اوز ایوهی بنغاموشم اوز قپومی
 واریری خلق سالا ایندی منم باشمه داش
 باخ گلن برمنه عبرت ایله چکمه تریک
 اولاسان من کیمی بدبخت جهاندا قرداش!
 (قلندر !)

مژده اولسون

بیوک ملی شاعر صابری اثری هوپ هوپ نامه

اعلا ویاخشی کاغذده و سلیقه لی جلدلی و گوزل کاریکاتور لر یله آذر -
 بایجان جمعیتین نشریات شعبه سی طرفیندن چاپ اولماقدا در - قاباقچا
 آلانلار ۳۰ ریال ونشردن صوراً آلانلار ۴۵ ریاله ساتیلیر .

قاباقچا ساتیلان لارین قبض لری آشاقا ده کی یرلرده ساتیلیر :

- ۱ - هلال کتابخانه سی
- ۲ - صبا مغازه سی
- ۳ - شرکت چاپ کتاب
- ۴ - لطفعلی خرازی
- ۵ - جوراب بافی شمس
- توپخانه خیابانیندا
- شیشه گر خانه بازارنده
- « « «
- پاساژ یانندا
- میرزا مهدی کاروانسرا سیندا

اونلار که بر دنیا خرج قویوب کارخانه آچیرلار عقل صاحبی دگل لر گزک نیم کبی احسان و یروب بو ملتی اوزونه قول ایتسون که همیشه ایت کیمی دالینه دوشونلر .

لیتوغرافی «اطلاعات»

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری	اداره درك و اصلاح و درج: مقالات وارده آزاد و مختار است
سرمدیر: ا. شمس	وجه آبونمان: سالیانه ۸۰ ریال ششماهه ۵۰ ریال
عنوان تلگرافی: نامه آذربایجان	جای اداره: خیابان تربیت کوچه پناهی روبروی دبیرستان پرورش
قیمت اعلانات: صفحه ۲-۲ ریال صفحه ۳-۳ ۱/۵۰	

قیمت تک شماره درهه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

پنجشنبه ۳ بهمن ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۴ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجماعت آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

آذربایجانی آزادپخواه است نه اغتشاش طلب

ستار خان - باقر خان

روز سه شنبه ۲۰/۱۰/۳۰ سنك هائی كه با سمدونفر از آزادپخواهان بزرگ آذربایجان: ستار خان و باقر خان تهیه شده بود بتوسط اداره شهرداری در میدان باقرخان (میدان روبروی شهرداری) نصب شده و درین نزدیکی سایر سنك های خیا بان نیز بهمین ترتیب عوض خواهد شد.

بمناسبت هیجدهمین سال وفات لنین

روز چهارشنبه اول بهمن ماه بمناسبت هیجدهمین سال وفات لنین مجلسی باشکوه از طرف قشون سرخ در صحنه شیر و خورشید تشکیل شده و از کلیه طبقات برای اشتراك در آن مجلس دعوت شده بود.

افکار این داهی بزرگوار نه تنها مردم روسیه را از چنگال بدبختی خلاص کرد بلکه میتوان گفت حقی بگردن کلیه افراد بشر گذاشته آنان را به نوع پرستی و سعادت سوق داد. ما نیز درود های بی پایان خود را بر آن مرد بزرگوار می فرستیم.

البته خوانندگان محترم میدانند که این فکر از منابع ناپاک دیکتاتوری و فاشیست تراوش مینماید، چه طرفداران فاشیست که در سر آنان هیتلر قرار دارد چنین عقیده مندند که نژاد آریا بر کلیه نژاد های دنیا تفوق داشته و آلانان که در سر آن نژادها قرار گرفته است باید بهمه آن ملل و نژاد ها حکومت نماید. در صورتیکه بطلان این عقیده واضح است و بشر از حیث حق حیات و سایر حقوق از هر نژاد و ملت باشد باهمدیگر برابر بوده هر کدام از ملل حق آزادی و حیات دارد. در خانته آقای نویسنده آن مقاله را مخاطب قرارداد میگوئیم که مسلک و روش ما طرفداری از آزادی و اصول دموکراسی است هر مامور، حکومت و پارلمانی را که اصول دموکراسی را محترم شمارد احترام نموده با مخالفین دموکراسی مخالفت کرده و دوبرانداختن آنان تا آخرین نفس خواهیم کوشید.

آذربایجانها نیز دلیل شرافت ملی و آزادپخواهی آنان است. ولی معلوم میشود بقیده ایشان شرافت آنست که چون اهالی سایر نقاط تحمل مصائب کرده و هیچ نیگویند ما نیز باید زیر ظلم و تعدی سکوت اختیار کرده و حقوق خود را مطالبه ننمائیم!! همچنین نویسنده مزبور میگوید «آنان بر این عقیده اند که آذربایجانها باید خود زمام امور خود را بدست گیرند مثلا استانداری را که تهرانی یا شیرازی باشد نپذیرند» بطور حتم مشارالیه نوشته های ما را درست نخوانده و یا از روی غرض خواسته است خود را به نفی زده طور دیگر آنها را تعبیر نماید. چه ما عقیده مندیم که عمال دولتی دست نشاندهگان ملت بوده و برای دفاع از حقوق و منافع آنان تعیین میگردند. بنا بر این مامورین دولتی باید موافق صرفه و صلاح افراد معین شده و برای اینکه بااحتیاجات و زبان محلی آشنا شوند و بهتر بتوانند منافع اهالی را حفظ نمایند باید از طرف اهالی آن محل انتخاب گردیده و طرف و ثوق آنان باشند. در اینصورت ممکن است یکنفر مامور شیرازی که در اثر درستکاری و خدمات صادقانه خود مورد اطمینان اهالی آذربایجان بوده و بر ریاست اداره انتخاب گردد و یا برعکس یکنفر مامور آذربایجانی که برخلاف مصالح آذربایجان رفتار کند طرد گردد. بطور خلاصه عقیده ما این است که مامورین دولتی که در آذربایجان هستند اعم از شیرازی، خراسانی، کرمانی باید درستکار بوده و برای حفظ منافع آذربایجان بکوشند و خود را مامور تحمیلی و فعال مایشاء از طرف مرکز تصور ننمایند. از طرف دیگر تصور میکنیم که مشارالیه معنی نژاد و ملیت را خوب درک نموده و مفهوم آن دو کلمه را باهمدیگر مخلوط کرده است چه در صورتیکه نظریه او را قبول کنیم باید تمام افراد نژاد آریا بزبان فارسی و یا مثلا آلمانی حرف زده و همه آنان تحت یک حکومت درآیند!

بزبان مادری را برای ما ممنوع کرده بودند؟ آیا این نبود که محصول و نتیجه زحمات ما را از دست ما گرفته و در عوض جوهای گرگان و تفاله های کارخانه آب جوسازی را بسامی خوراندند که در نتیجه هر روزده ها و صدها جوانان آذربایجانی اسهال خونی گرفته و قربانی اغراض ناپاک آنان میگردد؟ آیا این نبود که بناوین مختلفه و بزور سر نیزه عایدات و دارائی ما را از ما گرفته عوض اینکه لااقل این وجوه را برای عمران و آبادی آذربایجان مصرف نمایند برای ساختن قصرهای سلطنتی و دولتی در تهران و یا اسفالت نمودن شوسه های مازندران خرج میگردند؟ ما از مشارالیه می پرسیم که آیا اگر عمال فعلی نیز همان رویه عمال سابق را تعقیب نمایند اعمال آنان ظلم و ستم نیست؟ آیا ما غیر از این میگوئیم که باید بزبان مادری خود گفته و بنویسیم، آذوقه و محصول خود را در سرزمین خود مصرف نموده، عایدات خود را برای عمران و آبادی آذربایجان خرج نماییم؟ در اینصورت با تصدیق اینکه کارهای عمال سابق ظلم و ستم بوده است مقصود ما نیز رفع ظلم و مطالبه حقوق حقه خودمان است نه تولید اغتشاش و غائله. نویسنده مزبور در جای دیگری گوید «عموم ملت از رشتی، کرمانی، خراسانی و خوزستانی در تحمل این بیداد گریها سهمیم بوده اند... مردمان آذربایجان چون اشخاص غیرتی و تند هستند بیدرنك پس از وقایع شهریور به جنب و جوش آمده داد و فریاد برآوردند و حتی عده ای از آنان بواسطه کم ظرفیتی و دلسوختگی از حرفهایی دم زده و میزنند که راستی از يك ایرانی و مسلمان با شرف خیلی خیلی بعید است» تصور میکنیم که مشارالیه معنی شرافت را تا حال نفهمیده است چه شرافت آن است که هر شخص و یا ملتی هیچوقت زیر بار ظلم و تعدی نرفته و از آزادی و حقوق حقه خود دفاع نماید - البته این جنبش

مرام و مقصود جمعیت و روزنامه آذربایجان چنانکه کرات گفته شده است دفاع از حقوق حقه آذربایجان بوده تا حال سعی نموده است که با گفته ها و نوشته های خود نام آزادیخواهان و تاریخ مردم این سرزمین را زنده کند و ب مردم آذربایجان بفهماند که این سرزمین دارای زبان، ادبیات و گذشته خیلی بزرگی بوده و تا حال در اثر فشار و ظلم پاره مغرضین و خائنین در بوته فراموشی مانده است. پاره از همان اشخاص مغرض و خائن دوره سابق که ما میدانیم آنان سابقا تاچه حد در تحقیر زبان، ملیت و ادبیات آذربایجان کوشیده آذربایجانیان رامشتی گوسفند و یا جماعتی در طراز ملت «حیثه یا زنگبار» تصور میکردند هیچوقت نمی توانند بخود هموار نمایند که زبان، ادبیات و عظمت تاریخی آذربایجان را شنیده و یا بخوانند. مسلم است که هر وقت نوشته های ما را می بینند هر کلمه آن مثل تیری بچشم آنان فرو میرود. این است که احساسات خائنه و ناپاک خود را بر وز داده هر آن بعنوانی شراب پاشی نموده تهمت هائی بسا میزنند و صفحات روزنامه ما را پرمی کنند! نمونه این نوشته ها مقاله ایست که تحت عنوان «غائله آذربایجان» در شماره ۴۸۰۱ روزنامه کوشش با مضای حسین رازانی!! نوشته شده است. جای بسی تعجب است که نویسنده مزبور مطالبه حقوق را غائله و اغتشاش نام نهاده و میگوید «آذربایجانها از ظلم و ستم عمال دولت سابق رنجها و خسارتها متحمل گردیده اند، ناراضیاتی خود را به صورت مخالفت با دولت مرکزی در آورده اوضاع آن سامان را مختل و مفسد و مفسد کرده اند» ما از او سؤال می کنیم آیا ظلم و ستم عمال دولت سابق چه بوده و از چه جهت آذربایجانها رنجها و خسارتها متحمل گردیده اند؟ آیا ظلم و ستم آنان این نبود که حرف زدن و نوشتن

۴ تیر ۱۳۰۲

آذربایجان آدین دوغولوشی

- ۲ -

قدیم آذربایجان مندی تاریخی ایندیبه قدر آذ تدقیق اید یلمشدر . بوللا بیله اله اولان معلوماتلاردان آنلاشلدیغنا گوره میلاد دان تا سکیز عصر اول ده آذربایجاندا قدیم ملت لرین دقتنی جلب ایدن یوکسک مدنیت یوردلاری ، ایری شهر لر ، قصرلر و مندی حیات وار ایدی . میلاد دان قاباق خزر دریاسنن غرب ساحل لرینده بیر خلق یاشا پردی . که بونا قدیم یونانلار قاسپی خلق دیردیلر . قاسپی خلقن یاشادیقی تولکه قاسپینا آدلانردی . بو آد صورالار آرادن سلنمیش و یالنز دریاین آدی اولاراق قالمشدی . قدیم مؤنلرنن یازیلارندا شمالی آذر- بایجان آرتق آلبانیا یا آلبانیا آدیله یاد ایدیلنکده ایدی .

آذربایجان آدی بعضی تدقیق لره گوره اسکندر مقدونی شرقی فتح ایتدیکن صورنا میدانا چخمشدر . آثروپات آدلی بیر سرکرده ، اسکندر تولکو کدن صورنا آذربایجانن ئوز اختیارندا ساخلاش و اونون اداره ایتدیکی بر لره یونانلار « آثروپات مادی » (آثروپات میدیاسی) آدینی ویرمشدیلر . صورالار بو آد « آثرو پاتنا » شکلنده ایشلدیلنکه باشلامشدی بقیه سی وار

وارد اولان مکتوب

تقریباً اوج آی دور که شهر نور حادنه سی باعث اولوبدر که اداره اقتصاد و شهرداری چوخ زحمتلریله مشغول دولار شهرین آرامشلقنا . شرکت برنج اوغولاری قشداق استفاده ایدوب نمو دوتموش و بیت یمیش و چوریمش دوگی لری که بیچاره کاسب و قهرالر تاپا بیللمیرلر که مریض لرینه غذا ایلسون . بوندان اوتری که ۸۰ شاهی هر کیلو دا یوخاری ساتیلار عجاتا هر کیلو ۳ قران اون شاهی اولوب لاپ وسط رقمی . تمام بیچاره قهرلر ناچار بر بالاسی مریض اولاندا گرك آسون و آقارون کیسه سی آرتوخ دولسون . بوظلمه باعث اولانلار عبارتدور آقای صرافدان شرکتون باش مفتشی و بیرده انبار- داری دور که البر اولوب فرصت تاپوب تمام خراب ایلدوقی دوگی لری بیچاره کاسب و علاجسیز ملته دیدر دیرلر بیز اداره بهداری دن سؤال

ایدروخ که بو جور کثیف دوگی لر انسانی بیچه جوره مرضه دچار ایدر بس نه اصلاحنه اقدام ایتمیور سوز . نظره کلن بو انبار داری اولار تعیین ایدوب که بلکه بو چوریموش دوگی لرینن کاسبلری بوتون اولدوروب خلاص ایتسونلر ج . د ی

اعتذار

با قلبی پر از حق شناسی تشکرت خودرا حضور نوات محترم و آقایان معظم که در مصیبت وارده سرافرازم فرموده بودند تقدیم و چه بچه بر اثر نادر و تالم تاخیر در شرفیابی شود پوزش می طلبم تقی نویانی

تکفروشی

روزنامه آذربایجان در همه جا ۵۰ دینار است .

اردیلدن کلن مکتوب

آذربایجانین آنا دیلی یارادیلمالی دور

محترم آذربایجان روزنامه سینین مدیری ، سیزون ملی ذیل اوغروندا درج ایتدیگر بیسوک سیاسی اهمیته مالک اولان مقاله لرین بیزده حدیندن آرتق سه وینج اویاتمشدور . بیز اوز آنا دیلمیزین دیرلمه سینه نیجه ده سوینمه یك ؟ آذربایجان خلقینین بیسوک اکثریتی ، دیلسیزلیک اوزهرینده اولنکه نین سیاسی و اقتصادی ایشلری بده اشتراک ایتمکدن محروم قالمشدر . آنا دیلین اولنا سینه بیز آذر- بایجان جوانلاری معاصر علم و مدنیتی بسلمه کده بیسوک جتینلیک لره دوچار اولوروق و چوق وقتده اصلا موافق اولایلمیریک . مکتب یاشلی اوشاق لار تحصیلدن محروم اولور لار .

مخصوصاً بیسواد گنیش خلق کتله سی داخلی و خارجی سیاستدن همیشه بیخبر قالیرلار ، چونکه اونلار اوخونان روز نامه ، کتاب و عموما

محترم آذربایجان روز نامه سنون مدیرینه

خواهش ایدیرم منیم بوسوز- لریمی روزنامه نزه درج ایده سیز : ۱۲۹۷ منجی ایلده قیش موسمی ایدی مقف کد خدا ستین پناکاری غلام دیناز اوغلی بر امانیه ایله گلیب منی دو توب کد خدانین ایوبینه آپاردیلار . اوردا بر نفر جعفر خان نامنده امانیه سر جوخه سی اوتور موشدی و بر کاغذ چخاردیب دیدی که بزم مقتشمز صادق سیاری نزه راپورت ویریب که سن علی اصغر شیخ مهدی اوغلی مقفان قهوه لرینده و باشقا بزرده خلقی بولشونیک مر امانیه دعوت ایدیرسن دیدیم آی آقا من کاسب و ساده بیز اکینجی یم منیم هیچ بر کسبیه ایشیم یوخدور . دیدی بوش و جفنگ دانشما بیزه ویریلن معلومات بالان دکیل منی حبس ایدیب آپارماق ایتینده

مطبوعاتی دوشونه بیللمیرلر . بیله . لیگله آذربایجان خلقی تام حقوقه مالک دکلدور . بیزه اوز دوغما دیلمیزی قدغن ایدیرلر . دیلی قدغن ایتماک حقوقی قدغن ایتمکدور . بیز بون امیدواروق سیزون ملی ذیل اوغروندا باشلا دیقوز مبارزه گون به گون گنیش- له نهره ک بو یولدا بیسوک آد دیملار آنا حاقسینر . محترم (آذربایجان) روزنامه سین سه ویملی . مدیری ، آذربایجان کنج لرینن مقدراتی سیزون کسبی ملیتی اوغروندا فداکار و قاباقچیل کیمسه لرون اینده دور . اوزون ایللر اوزگه لرون تصیقی آلتندا اینله دیکدن صورنا آنا دیلی اوغروندا مبارزه آپارمانین ان گوزل و مناسب وقتی بیتشمشدر . بو یولدا سیز تک دکلسیز باشقاسینا یالتاقلانمانان بتوز . جسور آذربایجان خلقی سیز بلن دور . محمد اوغلی

آروادیم و ایکی بالاغا اوشا قلا ریم سر جوخه نین آیاقلارینا دوشندیلر که اماندور رحم ایت بزم پرستاریمزی آپارما ناخوشدور ، یولدا ائوله ر مختصر مشهدی میرزا علی ترابی مشهدی غلام فرجی و سیفعلی ابراهیم اوغلی ممقانی لرین یاننده کد خدانین ایوبینده اللی تومات سر جوخه نین ئوزینه بش تومان یاننده کی امانیه و بش توماند کد خدانین اوغلینه و ب توماند کد خدانین مامور لارینه ویردیم سر جوخه مندن ال چکدی ایندی بلمیرم من بدبخت بیچاره اکینجی نین هانسی عدلیه ، هانسی وزیر ویا شاه در دینه يتوشه جک و یا اینکه بزم دشمن لریمزی محاکمه چکه جک و بیزه یتشن ضرر لری خبران ایده . جک . آیا گوره سن وطنیت زده بر نفر اهل وجدان تاپیلا جاق که بزم دادیمزه یتوب بزم قضا صمیمی ظالم لر دن آلا ؟ علی اصغر

منیم نیتیم

ممکن دگی بیر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیت دی ایدن جانمی راحت
ملت قریلوب قانه باتا غم یمرم من
دش یاغسا بوخلقون باشنا اوف. دیمرم من
شقلتی کلن دمه دایانوب کیدرم من
جان یاخشیدی مال خوشدی نه غیرت نه شرافت
ممکن دگی بر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیتدی ایدن جانمی راحت
میهنندی باشدان دیبه ویران اولور اولسون
ایولر یخلوب جملی سی تالان اولور اولسون
ملت هامیسی قانه غلطان اولور اولسون
بسدور بیر اوزوم بیر خانم قالسا سلامت

ممکن دگی بیر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیتدی ایدن جانمی راحت
خلقین یاریسی اوج گونله آج قالی نیلوم
آفاقه غم آه دلی اود سالی نیلوم
قوی محو اولا کاسبلاری یا خمالی نیلوم
بوشلانندی بو انصاف و بو رحم و دیانت
ممکن دگی بیر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیتدی ایدن جانمی راحت
هم منزلمیز خوشدی مقابلدی قصوره
وافور له افیون مزه سی گلسه حضوره
خوشدور دیرم عالم معناده بو عادت
ممکن دگی بر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیت دی ایدن جانمی راحت
بوخسول گرک عالمده اولا درده گرفتار
ناچار قالب دردینی ایدسون منه اظهار

هر برده اونی گورسم ایدم طعن ملامت
ممکن دگی بر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیت دی ایدن جانمی راحت
اوز ویرسن اگر بونلارا دنیانی قاتاللا
هامی بر اولوب ظلم و ستم داشین آتال لا
اشرافی دوتوب غول بیرینه خلقه ساتال لا
قویمازلاقالا بیزده بو املاک و بو ثروت
ممکن دگی بر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیت دی ایدن جانمی راحت
لازمندی بولار بیسر وسامان اولا دائم
فعله دیلن شخص پریشان اولا دائم
آج لوت اوشاقی دیده سی گریان اولا دائم
ایتم کاسبا ذره جه دنیاده حنایت !
ممکن دگی بر کمسنه ده منده کی نیت
عالمده بو نیتدی ایدن جانمی راحت (قلندر)

سلیمان حکمت

دیله دوشدوم!

اول گون که دوغولدوم آنادان نحس ایله دوشدوم
دنیا دینیلن غم دولو بر منزله دوشدوم ..
دریاده گمیم دگدی داشا سیندی ، داغیلدی
اوزدوم ینی دن دوغما گوزل ساحله دوشدوم
اوچدوم قانادیم بر کیدی ، بر قوش کیمی گوگه
آزاد لیتی بایراق ایدن آزاد ئیله دوشدوم
قالقدیم گوگه قار تال کیمی شاهین کیمی بردن
بر آوچی نشان آلدی سینم دن گوله دوشدوم
بر گوزلری آهویسه ویریلدیم کجه گوندوز
لیلا دیه مجنون کیمی چولدن چوله دوشدوم
« حکمت » وطنم قلیمی سوگیله یوغوردی
ئیلر منه احسن دیدی ، دیلن دیله دوشدوم

یازان: حسین داد پرور

قوانینه تجدید نظر ایتمک لازم در

قاباقی آیینما میشدور . طبی پروپاگاندا
لار ، کتابلار ، سینمالار گری کبی
بوخدور .
عمران و آبادلیق قانونی بوتنه
تعویقه قالمیشدور : گوزل آذربایجان ،
بو هامی طبیعی مزایاسیله آبادلیق
و اصلاحات نعمتیندن محروم قالمیشدور
و دیگر چوخ برلرده آباد لیق عمله
گلمه میشدور !
کشاورزی (فلاحت) : کندلرده
فلاحت مدرسه لری بوخدور و کند
لیلر جدید اصولیله ایشله میر لر . او
بودجه دن که بوزادا خرج اولونور
لازمی کبی استفاده اولونور !
الحاصل بیزیم عزیز وطنمز بو
گون مین لرجه اصلاحاته احتیاجی
واردور و هر وجدان صاحبی دیل و
قلم آزادلیقندان گرک استفاده ایدوب
و اوز بلد یکلرینی یازسون و چون
تمام ، یازیچیلار صاف قلبه اوز وطنته
خدمت ایچون مقاله یازیر ، گر کمز
تازه مودایا تبعیت ایدوب امضاسینی
(م.د یا ا.ب) قویا گرچه سوزون تاثیر
اوزونده دور ، بونون بیله امضا صاحبی
تانماق دالازم دور .

« فرهنگستان » : بو مؤسسه گر کدر
سوزلری آسانلادوب و بین المللی -
لش دیرسین مثلا دنیان هر بر برنده
تلگراف و فیلم و آیروپلان و کاراژ و
بو کبی کلمه لر معروف و مشهور دور
و اگر بیزلرده بولارا احیاناً براوزگه
سوز دییلسه گر کدور اونی عوض ایدک
نه اینکه بولارا تازادان بیر اوزگه آد
قویاق که اونچه تین لش دیرمک دیمکدر .
هابیله معارفون (پرورش افکار)
کنفرانس لاری دا چوخ منفعت سیز
وقت ضایع ایلمک دیمکدور .
ازدواج قانونندا : قیز و اوغلان
سینی رعایت ایتمک و فضولی عقد
لری اورتادان گوتورمک مدنیتیه یاخنلا .
شماق دور . لاکن طلاق قسمتند ه
هر اختیاری کشی به ویرمک آروادلارا
ظلم ایتمکدور .
بهداری « صحیه » بو باره ده لازمی
کبی وطنمزده قدم لر گوتورولمیوب
هر ایل مین لرجه کندلرده معصوم
اوشاقلار بو یولون قربانی اولموشلار ،
شهرلرده ایسه مقاربتی و مسری امراضین

آگهی

برای بهبودی از بیماریهای : جراحی - زنانه - آمیزی (مقاربتی) .
به دکتر مجیر مولوی (دروزی شهرداری) مراجعه فرمائید .

میہن زدے باشند دینہ ویران اولور اولسون
ایولر نیچلوب جلد سی تالان اولور اولسون

گیتو غرافی {اطلاعات}

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری
سر دبیر: ا. شمس
عنوان تلگرافی
نامۀ آذربایجان
جای اداره: خیابان تربیت کوچه
پناهی روبروی دبیرستان پرورش

اداره در حکم و اصلاح و
درج مقالات وارده آزاد
و مختار است
وجه آبونمان:
سالیانه ۸۰ ریال
ششماهه ۵۰ ریال

قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰
قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره یکره

دوشنبه ۶ بهمن ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۵ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف یک جمعیت و برای رساندن مرام او بجماعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

پلم غ. ن. رضازاده جواب بغائله آذربایجان

اتفاقات غیر متوقعه و عجیب

در قریحه داغ

شرح عملیات موحد و ظالمانه که در هیچ دوره استبدادی و وحشیت سابقه نداشته است در تاریخ ۱۰/۱/۱۸ ساعت ۸ صبح حسب الامر آقای عابدی فرماندار اهر عمل شده است بنا بدستور آقای ذوالفقاری رئیس امنیه اهر با جمعیت آقای امیر ارشد رئیس ایل حاجیعلیلو و دهدار اوزمدل - اسداله خان جلانو جمال خان شیرین دره لی - حسین خان مشهور قره بوق - صمصام استیاری - کاظم خان نوبهار پسر عموی امیر ارشد، حاجی عمید لشکر با پسرش میمی خان، عوض خان وردینی با ۳۰ نفر تفنگداران عشایر و تقریباً با ۳۰ نفر امنیه بساکنین داشکسن با وسایل حرب حمل و گشته و فوراً قریه مزبور را محاصره باین عنوان که وقتی یک نفر ناصر نام متهم دولت در آنجا ساکن بود است در صورتیکه فعلاً مشار الیه در محال دزمار مشغول است. حالا به بینیم کیها تحت محاصره قرار گرفته و هدف تیر ستمکاران و جنایتکاران بوده اند: چند بچه شیرخوار در بغل مادر و کودکان و زنان کهن سال و علیله. علاوه بر این به فنجای زدن شلاقهای طاقت نرسا بیچاره دهاتیها و سقط کردن چندین زن اکتفا نکرده تمام اثاثیه و اموال و خواربار و هست و نیست آنها را که تقریباً ۶۷ خانوار است آتش زده و اغنام و اثاثیه بر قیمت آنها را غارت و بکلی آشیانه آنها را نابود کرده اند که فعلاً ۷۰۰ نفر نفوس بی سر و پا بی خانمان و گرسنه در بیابانها سرگردان است. بقیه دارد

را علنا بگویند. بنا بر این اولیای دولت نیز باید اصول دموکراسی و آزادی محترم شمرده درخواستهای قانونی ملت را انجام دهند.

خان و غیر صالح امنیه... بیش از پیش باعث تولید اغتشاش و هرج مرج شده مردم این سرزمین را دچار وحشت مینمایند. چرا جان و مال دهاتیان و سایر اهالی را بدست مامورین مغرض سپرده اند که مردم به تنگ آمده ناچار در هر گوشه آذربایجان برای رفع ظلم و مطالبه حقوق خود برخیزند. باید مامورین دولتی که به این سرزمین فرستاده میشوند، مامورین درستکار و صالح بوده منافع آذربایجان را در نظر بگیرند نه منافع شخصی! آقای نویسنده: آذربایجان امتحانات وطنپرستی خود را داده و اینهمه فنجایع وارده را تحمل کرده هنوز حرفی که مخالف وطنپرستی باشد نزده است - آذربایجانیان همیشه مامورین درستکار اعم از تهرانی و شیرازی و غیره را همیشه تقدیر نموده بعد از این نیز خواهند نمود. باز در جای دیگر مینویسد (که عده از آذربایجانیان حرفهای میزنند که دور از شرافت است) بطور حتم نویسنده خیال مغالطه و یا هوچیگری دارد چه آذربایجان همیشه حقوق حقه خود را مطالبه کرده و رفع ظلم و استبداد را خواستار شده است و این بزرگترین دلیل بر وطن پرستی و شرافت ملی آذربایجان است و بس. باز مینویسد که (چرا آذربایجان جواب آقای شبستری را نمیدهد؟) آقای شبستری چه کرده و چه گفته است که خلاف حق و عدل بوده است تا باو جواب گفته شود؟ آقای شبستری بیشتر از یک نفر نیست اگر چیزی در روزنامه آذربایجان نوشته میشود فکر اکثریت است نه یک نفر. آقای نویسنده بهتر است اولیای دولت را قدری نصیحت کرده بگوید گذشت آن روزهایی که با خود رانی وبدون اینکه منافع افراد ملت را در نظر بگیرند، حکمرانی و فرمان فرمائی نمایند! حال وقت آنست که ملت حقوق خود را بدست گرفته خیانتکاریهای خائنین و غلط کاریهای دولت و جامعه

جهت درسیه چالها جان بسیارند. نویسنده باز می نویسد آذربایجان مشتی بر مغز ایران میزند) نویسنده و امثال او که از بیست سال باین طرف به فرمانفرمائی عادت کرده است، حال حاضر نیست حرف حسابی و قانونی را شنیده و تصدیق نماید چه حرفهای حسابی آذر-بایجان بمنزله مشتی است بر سر خائنین دوره گذشته. تعجب در این است که نویسنده نیز خود را نماینده آنان قرار داده است نه کلیه افراد ایرانی! البته حرف حسابی به مغز نویسنده خوش نیامده و بمنزله مشت است. چون مقاله نویسنده مبهم و ایرادات خود را شرح نداده این است که ما شرح میدهم. آذربایجان میگوید چرا اشخاصی که در این پیش آمد پست های خود را خالی گذاشته بمبالغ زیاد منال دولتی را برداشته فرار کردند و هزاران جوانان را با فرار خود از عالم هستی بیدار نیستی فرستاده و ملیونها ثروت دولت و ملت را بیاد فنا داده اند آنها را به پای مجازات نکشیده منال غارتی را پس ننگرفته و بآنها ترفیع رتبه نیز می دهند! آذربایجان میگوید امروز روز صحت عمل و جلب صمیمت است، با ایجاد پارلمان غیر حقیقی و سپردن امور ایران بدست وکلای ساختگی جلب صمیمیت نشده حتماً یک تخم نفاق ابدی را بین افراد ملت ایجاد میکند و باعث تولید نتیجه های بد میشود. آذربایجان میگوید باید بانحلال شرکتهای انحصاری اهالی از چنگال گرگان آدمخوار عده معدود سرمایه داران خلاصی یابند نه اینکه در این موقع که فقر و بیچاره گی افراد ملت را گرفتار کرده است تحمل روی تحمیل افزوده شده بر بد بختی جماعت و توده اضافه شود. آذربایجان میگوید در این موقع که بایستی در برقراری امنیت کوشید. اولیای امور چرا با فرستادن بعضی مامورین

در جریده شماره ۴۸۰۱-۲۱/۱۰/۲۰ کوشش راجع به جنبش آذربایجان شرحی ملاحظه و مسلم گردید که نویسنده یا از اوضاع بی اطلاع است و یا اینکه مخصوصاً میخواهد مردم را اغفال نماید (مثلاً می نویسد آذربایجان مقررات را مراعات نکرده مامورین را واقعی نگذاشته و با برخی از آنها زد و خورد می نماید) نویسنده دیگر اشاره نموده است که کدام مقررات مراعات نشده و مقررات عبارت از چه بوده است و با کدام مامور زد و خورد شده است. خوانندگان خود بهتر متوجه هستند که این مقاله از سر تا پا دروغ صرف و حرفهای خالی از حقیقت و صحت بوده و از جمله افتراهای است که عمال خائن دوره منحوسه پهلوی با این افتراها هزاران مردم را درسیه چالها بکس سپردند. اگر مراد نویسنده از مقررات، مقررات دوره پهلویست که مراعات آن برای احدی دیگر مقدر نیست آذربایجان نی سهل است هیچیک از ایرانی ها دیگر حاضر نیستند گول خورده با کلمات بیمعنی، مقررات مامورین نالایق دوره پهلوی را تجدید نماید. آذربایجان با هیچیک از مامورین زد و خورد نکرده در صورتی که مامورینی که در این سرزمین آمدند بمبالغ هنگفت پول دولت و ملت را برداشته، ملت را بی سرپرست گذاشته جوانان بدبخت را زیر اتومبیل انا ثیه خود، خود کرده تهران فرار نمودند. امثال سر لشکر مطبوعی و اردلان استانه دار و جلالی رئیس پیشه و هنر و غیره باید برای مستور داشتن اینهمه خیانت های غیر قابل عفو خودشان حرفی جعل نمایند. این قبیل حرفها از اختراعات این خائنین بوده و نویسنده هم قطماً ناشر افکار آنهاست والا ابداً چنین اتفاقاتی نیفتاده است. بلی آذربایجان دیگر حاضر نیست دیگران حقوق بشریت و آزادی او را بکلی از دست او بگیرند و آنان بدون

م: تبریزی

آذربایجان ادبیاتی

- ۳ -

ارمنی تاریخچیلری بونو آترو- پاتاغان، عربلر ایسه آذربایجان دییه یازاردیلار. «آذربایجان» شکلی ده بورادان عمله گلیمشدر.

شاهنامه کتابندا بویوک شرق شاعری ابوالقاسم فردوسی بوئولکه- نی آذر آبادگان آدلاندرمشدر. هر حالدا ان قدیم تاریخی وثیقه لردن آنلاشلقنا گوره «آذربایجان» آذنن ایکی مین ایلدن آرتیق بیر تاریخی وارد. آذربایجان شرقین بویوک تجارت یوللارین آراسندا اییدی. اودورکی، آذربایجان بیرچوخ ملت- لرین، دولتترین دقتنی ئوزونه جلب ایدیر واونون اله گچیریلمه سی اوغروندا بیرچوخ مبارزه لر کیدیردی میلاددان ۶۵ ایل اول یعنی ۲۰۰۳ ایل بوندان قبااق، روم قوشونلاری مشهور پومپه یین سرکرده لیگی آلتندا آراس کنارینا قدر گلیمشدی. آلمان قوشونلاری ایوه ریالیلارلا بیرلیکده ئوز استقلالیت لری اوغروندا روم قوشونلاری ایله مبارزه آپارمشدی. پومپه یی مغناقدر گلیمشسه ده، شدتلی مقاومتیه عصیانلارا راست گلدیگندن گری چکیلمکه مجبور اولمشدی. قاسپی (خزر) دریاسنن بوتون جنوبغرب ساحلنی توتان آذربایجان گوزمل اقلیملی، زنگین و محصولدار بر ئولکه اییدی.

قدیم یونان جغرافیا عالمی استرابونن یازدیقنا گوره آلمانیدا ۲۶ طایفه واردی. ایکی مین ایل بوندان اول آرتیق بو طایفه لر واحد بیر دولت شکلینده بیرلشمیشدی. بودولتین ده باشندا پادشاه دوروردی. اقتصادی جهتنن قدیم آذربایجان اولد یقجا ثروتلی بیر ئولکه اییدی. آذربایجانا نلیلار اکینجیلیک و مالدارلقل مشغول اولوردیلار. آذربایجان لیلارین حربی قوتی ده بالاجا دگیلدی.

بقیه سی وار-

محترم آذربایجان مدیری

خداوند

ایندیبه تک که سیز آذربایجان اهالی سینه کمک ایلیور سوز چوخ ممنون و شکر گزاروخ. اما حیف اولسون که گندهه برپاره آدم لرخیانته- لریندن ال چکمیوب بز بیچاره لری آسوده قویمورلار. نچه گون قباقدان ایشتدیم که آذوقه آپارماق کناره قدغن اولوبدور، چوخ چوخ سوندوخ که بر آز آذوقه قیمتنه تفاوت ایلر و ایلمدی. امانچه گوندور گونده بر کلی مقدار آذوقه ویاغ اتومیل لره یغوب آپارولار و حتی فردوسی خیابانیندا اردییلی لر دربندون یاندا بر کاروا- نسرا وار هر گون اورادان یاغ و باشقا آذوقه لر گوندرماقدا درلار حتی دونن گچردیم گوردوم گندهه ماشین لری اورادا ساخلا یوب یوک چاترلار! یواش بر نپردن خبر آلدیم که بس دیور لر آذوقه کناره آپارماق قدغن دور. او آدام دیدی که داداش اولار ناله غازی و ایکی بارماقین بر برینه سورتدی دیدی که بو آبارار! یعنی که پول آبارار! کوردوم دوز دیور. ایندی سیزدن رجا ایدرم که بو خائنلره دیون که بو ایشلرینن بزیازخ اولمشوخ بیزی گله جاقدما قحط لوقا سالمایون- ایویز خراب اولایا حیا ایلیون بسدی! آذربایجان ایستین

***

البته گرك بلدیبه ومالیه مامور- لاری بیلسونلر که نه تک آذوقه بلکه اوزگه خلقتین احتیاجی اولان مال- التجاره لر که بر پاره استفاده چی و ملته خائن اولان آدام لرین واسطه- سیله کناره آپاریلار اگر اونون قباقینی آلماسالار اونلارا بیوک مسؤلیت لر متوجه اولاجا قدر که بو مسؤلیت نچه قات مستوفیه گلن مسؤلیت دن آغردر. علاوه بوندان آذوقه و مال التجاره لری کناره آپاران استفاده چی لره ده چوخ پیس نتیجه ویروب قطعاً اونلارون بد بختلگنه سبب اولاجاقدور. آذربایجان

آذربایجان روز نامه سنون

محترم مدیرینه

مثل لرده مناقشه دیورلر اولماز: بر مکتب اوشاقی اوز ملاسندان سوروشدی که آخوند فارس دیلمینده (ایشگه) اولاغه نه دیورلر؟ جواب وپردی که (خر). سورو- شدی که قودوغانه دیورلر؟ دیدی (بچه خر). ینه ده سوروشدی که آخوند سپایا نه دیورلر؟ آخوند فارس بلمه دگنه گوره بر آرفکر ایدوب دیدی که قودوخ که بیوک اولدی و اونا قودوخ دیمک یاراشمادی اونا آد قویمازلار چونکه بد یمن اولار، اوله که لاپ بیوک اولدی اونا پالان قویاندان صوره اونا (خر) دیورلر. ایمدی ایسه بیلمورم من بویلمه- دیگمی سوروشوم یا اینکه گچن دوره- نین رجعتنه اعتقاد ایدنلره باخوبینه تشکییل اولورسا اونون طرفدار یا حامی لریندن سوروشوم. چون اونا منتظر اولماق اولماز. یازوب سیزدن تقاضا ایدوب جواب ایستورم. اگر سیز علتنی بیلمیور سوز روز نامه ستونلرینده درج ایدوب او حکومتی بر فکر واراده صاحبی اولان اشخاص دن صوروشا سوز جواب یازالار.

مثلا بر وقت تحصیل اجباری حکمی صادر اولدی خلقتی مجبور و ملزم ایتدیلر که گرك اکابر کلاسنه

روزنامه حروفچین آرینون

خواهشی

محترم یازیچی لاریمزدان خواهش ایدیروخ که مقاله یازاندا آلتداکی نکته لره دقت ایلسونلر: ۱- مقاله نی تمیز و جریلماش کاغذ ده یازون.

۲- مطلب لروزی مداد عوضنه مرکب ایلمن یازون که ال دگماق همان محو اولماسون و حروف چین اشکاله دوشمه سون.

۳- مخصوصا تمنا اولنور که مقاله لروزی آچیق خطیله یازون که

گچه لر حاضر اولاسوز، عکس صورتهه جریمه یا تنبیه اولنوردیلار. دیمک اولور که بو حکومتین اراده سی جماعتی اوخودوب سواد لاندیرماق اییدی. بورادا بریشی وار در: همان جرم و تقصیر صاحبی اوز اوشاغنی مدرسیه آپاردیقدا، یا بر یوخیدی یا اینکه بر ایل قانونی سنندن کچدیگندن مدرسیه قبول اولونمایوردی. دیور دیلر بونین وقتی کچوب گرك قالا سرگردان، بیوک اولاندان صورنا اکابر کلاسنه گیده ایمدی قبول ایدم- بیلمه ریک برده عموم فرهنگ اداره لری مرکزین امرینه گوره پیش آهنگ دسته سی دوزلدیردی و جماعتی بر ورزشکار و گله جکده صحیح البینه ایله مک ایستوردی. البته گرك دور بیله اولسون، حکومت وقت جماعتین خوش بخت اولماقنی ایستوردی. بورادا ینه ده بیلمورم اوبری طرفدن رئیس مالیهره تریاکین چوخ فروش اولونماسنا متحد المال لار صادر اولوردی و آز فروش اولدیقدا اونلاری مسؤل دوتوب تویخ اولونوردی حال بوکا اوزلری بیلوردی بر تریاکنی خانه . دانه دبستان یا دبیرستانین آپاردیق و وظیفه نی خشی و عقیم قویا بیلر بودر که من بوردا معطل قالمشام هر که بو حکومتی بر فکر و اراده صاحب بیلوردی ایسه بونون علتنی یازسونه جبار اظهری

حروف چین اوخویا بیلسون و یازدیقه مقاله لر یا خشی خطیله اولمیاندا، سو که حروف چین معطل اولور؛ ب روزنامه ده غلط چاپ اولوب و حروف چینلرون اسباب خجلتی اولور بیرده امضانی و شهرتی اوخوناز آشکار خطیله یازون.

روزنامه نین حروفچین

تکفروشی

روزنامه آذربایجان درهمه ۵۰ دینار است.

مناقشه جواب

آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
ساکت اوتور دانشما چون قویما بو ملته قمیش
بیز آنا دیلندن ال چکوب باشقادیلی دانشماروق
سن ها چیغیر عبثیره بیل که سیزه قاریشماروق
آنلامشوق نه کاره سوز مفته گلوب چالشماروق
کیچدی، کیچن نه ایله یک بیرده اودا آلماروق
خلق آیلوبدی چاره یوق الهه قالدی هر بر ایش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
آغزین آچوب که سوزدیسین انگینی از میوز ائلین
تجربه دن چیقوب هاموگیت سیزه باغلاماز بئین
ظلم ایلیوب جماعته سدینی یخمسوز سیئلن
ایمدی چتیندی کو کلیوب باغلیاسور تارین تئلین
پرده سیده یاشماپور چونکه خراب اولوب چریش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
صبح آچیلوب خوروزلیقن وقتی کچوبدی بانلاما
قوی بو یولی چیخاق باشا تز یومولوب دا بانلاما
گل ویر عمومه بیر جواب تک (حاجملینی) دانلاما
وار هنرون بیور بورا - اوردای بیزی یامانلاما
آند ایچلوب دیلمه سون صاققلا هیچ زماندا ایش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
سویلمیوب اورک سوزین بس دیملی هاچاق گرک
لاپ آنا دیلده درس ویرن مدرسه لر آچاق گرک
تحصیل ایدوب کمالیله عالمه نور ساچاق گرک
بد حرکاتیله بیزی سالمیاسوز قچاق گرک
تولکی کیمی اکیلیمه چوق میدانا چیرمالان گیریش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
مؤمن آدام لارین اینان اولماز ایشی حرام ایله
هاردا اولوب رجوعیمیز مقصد ایله - مرام ایله
شاه لارا تعظیم ایتیمیشوق عزت و احترامیله
نا امید ایتیمون بیزی بیرجه قوری کلام ایله
خور و جفا ایلن بیزه ویردی زمانه پرورش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
دردیمره یتشمه سوز اوزکه حکیم گلر باخار
یاره میزه علاج ایدوب باشمیزه چیچک تاخار
اوندا حقیقت اوردوسی سیل کیمی عالمه آخار
ظالمی دستگیر ایدر قصرینی یاندیرار یاخار
سالما نفاقی اورتایا فکرووی مختصر دگیش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش
برپارا شارلاتان لارین وار بیز ایله عداوتی
فرس لاری ترکه ضدایدوب یاغلاماق اولموش عادت
آخر (حسین رازانی) تک گشف اولاجاق خیانتی
بس نیه آچمشوق بوگون محکمه عدالتی ؟
ایله مشوق او ملعونه قلبنه سانجلوبدی نیش
آنلاماز اوغلی آنلاماز حقیمره قجیرتما دیش . ۰۴ بی ربا
* آقای شبستریه راجع

قورقودوخلار نه دوشوبلار آرایه ؟

چوخ برومند بیر انسانم من
ترباکه ، رشوته قربانم من
ترباککی چکماقا واردور هوسیم
اوزمان اولسا اگر دادرسیم
چوخ برومند بیر انسانم من
هر حساب اولسا بولون باش تاپارام
رشوت اولمازسا شرارت یاپارام
یریین وقته آتیلام چاپارام
فتنه سالماقدا دا شیطانم من
چوخ برومند بیر انسانم من
یولداشیم واردور آدی شیطانپور
نقشه قورماقدا متین دور ده صبور
رشوت آلماقدا بیوک یاریم اودور
هنریندن داخی حیرانم من
چوخ برومند بیر انسانم من
اوکسر من باسارام قاره سینی
مرهمیله یووارام یاره سینی
بولرم هر بیر ایشون چاره سینی
اودی سر حلقه رندانم من
چوخ برومند بیر انسانم من
قورقودوخلار نه دوشوبلار آرایا
دولاشیرلار گورورم بیر پارایا
آز قالوبدور که قویام ال هرایا
فکرینت چاک گریبانم من
چوخ برومند بیر انسانم من
سیز نه بیز نه ایدیردوخ آی اوغول
رشوتیله گچنیردوخ آی اوغول
یانجه خلقی منیردوخ آی اوغول
گینه ده سلسله چنبنانم من
چوخ برومند بیر انسانم من
گله جکده بوله سوز ایشاروزی
چکروخ محکمه یه هر بیروزی
سویاروخ هر بیروزون لاپ دروزی
دییرم اوندا نه حیوانم من
چوخ برومند بیر انسانم من
سخصی بیر منقله حسرتده قالان
بیر گوش منقل آلوب یوخدی یالان
بو حقوقیله اونی اولماز آلان
رشوتیم اولماسا قالانم من !
چوخ برومند بیر انسانم من
جیلدیز

قدر دانی

محترما معروض میدارد: کمینه
علویه اسیری مقیم بخش چهاربمرض
مختل الحواسی مبتلا شده بودم کمینه
را پیروزشگاه فرستاده و چندین ماه
مشغول معالجه کردند ممکن نشد و
بچندین نفر از دکتر های معروف
شهر تبریز دکتر قالوستیان - دکتر
باغداساریان - دکتر آنوش - دکتر
اسلامی مراجعه و معالجه گردید ترتیب
اثری نشد بعداً بدکتر بانو شرفیه
مقیم خیابان ستارخان مراجعه گردید و
در تحت قرارداد دو ماه مدت معالجه
در عرض یکماه بهبودی حاصل گردید
اینست کمینه برای قدردانی برای
شرفیه خانم خواستم مراتب را بواسطه
روزنامه بعرض رسانم . علویه اسیری

تاپدییم لا

آذربایجان روزنامه سنین کیچن
نمره سینده قید اولنان قند و شکر
سرلوحه لی مقاله سینده جواب اولاراق
آذر اینین قند و شکر نه وقت
چاتا جاقینی مختصر آیدین ایتمه که
اوزیمی بورجلو حساب ایدیره م .
تبریز شهرینن یکی یوز اون اوچ
مین نفوسی اولوب قند شرکتند
هرگون ایکی مین کیلو قند - شکر
بورا قیلما سینا باقمیارق آذر اینین
قند شکر چیره سی ، اطرافدا آلنان
سجلمری و یرلی یوقسولار قند و
شکر چیره سیندن چیقار یلارسه و
واضافه هر سجلییه اوچ دورت ریال رشوت
آلوب پته و یریلرسه گمان ایدیرم آذر
اینن قند و شکر چیره سی قیامده
چاتا جاقیدیر . بزات

آذربایجان جمعیتی

چوخ برومند برانسانم من
تویا که وشویه قربانم من